

37.
DISSERTATIO JURIDICA,
DE
SPADONUM
EUNUCHORUMVE
JURIBUS CUM PRIMIS
CONJUGIO EORUM,

Vulgò
Bappaunen = Meyrath.

P R I O R

Quam

Sub PRÆSIDIO

JOHANNIS BERENT,
U. J. D. SERENISS. ac POTENTISS.
ELECTORIS BRANDENBURGICI JUDICII
AULICI CONSILIARII.

Publicæ Eruditorum Ventilationi submittit

GEORG. HEINRICUS Meißelbach/
Pillav. Borussus.

IN AUDITORIO MAJORI

D. XXII. Mens. Octobr. Anno M DC XCIV.

REGIOMONTI, TYPIS RELISNERIANIS.

X. 24
1694, 1

PER-ILLUSTRI GENEROSISSIMO ATQUE
EXCELLENTISSIMO DOMINO

DN. GEORGIO
FRIDERICO à Geyßen/
EMINENTISSIMO IN PRUSSIA
REGENTI, CANCELLARIO ET SUMMI
TRIBUNALIS PRÆSIDI GRA-
VISSIMO,

*Hereditario Domino in Westlinen/ Wolffshöfen/
Wesselshöfen/ Rödersdorff/ Bohren/ &c. &c.*

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO.

* * * * *

ILLUSTRI GENEROSISSIMO ET EXCELLEN-
TISSIMO DOMINO

DN. SIGISMUNDO
à WALLENRÖD,
CONSILIARIO PROVINCIALI
ET DISTRICTUS FISCHHUSINI CAPITA-
NEO SUMME CONSPICUO,

Hereditario Domino in Kremitten &c. &c.

DOMINO MEO GRATIOSISSIMO.

PER ILLUSTRIS, GENEROSISSIME atque EXCELLEN-
TISSIME DOMINE CANCELLARIE,
DOMINE CLEMENTISSIME.

Reducem Te in Patriam, PER-ILLUSTRIS DOMINE, tot inter-
plausus & innumera vota devotissime salutare quod conatus fue-
rim, ne feras indignè. Lætor enim ex toto corde, quod nemi-
nem amplius lateat, SERENISSIMUM Tuum, Virtutum Tuarum
& dexteritatis Admiratorem, in isto Orbis oculo ad Invidiam usque Te
clementissime suscepisse. Promerere hoc honestissimæ Tuæ actiones
& labores in publicum impensi. Quæ enim in hæc Provinciâ Tui fama
& splendor non permeavit illustravitque Honoratiora Nobilium subsellia?
ut per duo ferè lustra jam CANCELLARII & Summi Tribunalis PRÆ-
SIDIS muneribus defunctus fueris prudenter, justè, feliciter. Quod Æneas
Sylvius, mox Pius II. Pontifex Romanus ad Comitem de Basano Schlikium,
trium Imp. Cancellarium in epistolis suis: *Imperator multum Tui est
indigens. -- Perpauci tui similes. Inhonoratam oportet esse Curiam,
nisi & Tu honoreris.* Id PRINCEPS & PATRIA Tua de TE, Excellen-
tissime DOMINE. Et quid multis? Nihil ita Magnificè de TE dici
scribique potest, id Virtus quin superet Tua. Quâ veluti Navis guberna-
tor ab omnibus scopulis & syrtibus Provinciæ nostræ Navim avertis, fa-
luberrimisque Consiliis in publicum Salutis portum transvehis.

Complectere jam hæc pagellas innatâ Tuâ Clementiâ, quæ tantò
vincit cœteras Virtutes, quantò Tu omnibus Major es; Vale cum Gene-
rosissimâ Tuâ Familiâ & bene velis

PER-ILLUSTRIS TUÆ
EXCELLENTIÆ

*Minimo subjectissimoq;
servo*

Meisselbach.

**ILLUSTRIS, GENEROSISSIME, EXCELLENTISSIME
DOMINE CONSILIARIE PROVINCIALIS,
DOMINE GRATIOSISSIME.**

UT hoc, quicquid est, Chartacei muneris, TIBI consecrarem, ILLUSTRIS DOMINE, & obsequium, quod *Tibi* debeo, exigit, & ut hæc, quæ *Tibi* offeruntur, mediantia, sub Tuo simul Nomine & auspicio publici juris facta auctoritatis Tuæ scuto protegantur. Ut enim *Sanguinis Tui splendorem & Eminentiam* taceam, ea apud omnes est *Tui Nominis* Fama & reverentia, ut Viri quicumque Primarii TE ambiant familiarem; quidni ergo qui Tui mecum indigent præsidio? Tu, qui nascendo Magna meruisti, gradatim apicem conscendere decrevisti; Fortunâ inde non remotus, cui Virtute proximus. Exquisite Politioris Literaturæ & Juris Omnis scientia, acquisita ex multis occupationibus publicis prudentia Te Principi acceptum, Patriæ gratum, omnibus reddunt suavem. Ut tamen aliquam audaciæ meæ apologiam prætexam, unde veniæ apud Te mihi locum polliceri possim, est *Illustris Domine*, quod maluerim, ut publicum aliquod extaret meæ in Te observantiæ monumentum licet exiguum, quàm ut præclara Tua in Parentes meos beneficia ingrato sepeliri concederem silentio; quorum uti nunquam immemor, ita æternum ero Virtutum Tuarum & Generosissimæ Familiæ Tuæ

VIR EXCELLENTISSIME

Cultor atque Servus

humillimus

Meißelbach.

I. N. S. S. & Individua Trinitatis Amen!

PRÆFATIO

ad B. L.

Ndistingtè matrimonia sive *Eunuchis* sive *Spadonibus* sive *Castratis* ferè negant pleriq; ad quos omnes enarrandos & singulos, licet leviter rem tangant & vel tribus absolvant lineis, face foret opus & viaticò, ut cum Plauto loquar. Duriùs loquuntur, qui inde communem hunc assensum derivant, *quod pecorum ritù sequantur antecedentium gregem, pergentes non quà eundem est, sed quà itur?* Atqui nulla res majoribus nos malis implicat, quàm quod ad rumorem componimur, optima rati ea, que magno assensù recepta sunt, quorumque exempla nobis multa sunt. Inde ista tanta coëcervatio aliorum super alios ruentium. Quod in strage hominum magnà evenit, cum ipse se populus premit: nemo ita cadit, ut non alium in se attrahat, primi exitio sequentibus sunt, hoc in omni vità videas licet: nemo sibi tantum errat, sed alii erroris causà & auctòr est. (a) Quamvis enim in multis juris articulis tantæ auctoritatis communis habeatur opinio, ut legi æquiparetur (b) & iudices contra eam pronunciantes per imperitiam judicasse litemque suam fecisse arguantur; (c) Malè tamen legibus vel rationibus falsitatis convictam sequuntur, (d) qui numerare malunt sententias quàm ponderare, eam enim, quæ pro causæ qualitate æquiori & benigniori nititur juris interpretatione, meliorique

A

ac

(a) Seneca de vità beatorum C. 1.

(b) Tiberius Decian. vol. 2. Resp. 70. n. 14.

(c) Gail. Obs. 153. n. 51.

(d) Ant. Mar. Corat. lib. 2. de comm. opin. t. 9. cas. 17. n. 86. & seq.

ac fortiori est suffulta ratione, vel unius etiam Icti præferendam esse multorum in unum idemq; conspirantium opinioni solidâ destitutæ ratione, solâque adjunctæ auctoritate, vix saniorum quis dubitaverit. (e)

Quamobrem proprio ingenio & industriâ quilibet, ut hanc illamve juris materiam discutiat, nemo prohibetur; non ut omnia tentet & impugnet; hoc enim qui audet, ex certis sæpe incerta, incerta verò magis dubia etiam reddet, & dum aliena vellicat, neque meliora iis substituit, re ipsâ confitetur, se non veritatis studiosum, sed, uti *Tertulliano* hoc Philosophantium genus appellitare placuit, *gloria animal* esse. Nihil enim potest tam verè dici, quod à quibusdam Disputatoribus morderi, nihil tam certum, quod à Pyrrhoniis & Scepticis in dubium vocari nequeat. Nescio, quâ odii virulentiâ inescati non decenti modestiâ sed lingvæ dicacis lascivia & petulanti Calami crenâ Graves Sapientesque Viros, ut in calumniam pateant plurimorum, ambitiosè perstringere, & verborum aculeis, quibus echinorum instâr hirsuti sunt, & fortassis inter vepres & dumeta nati pungere ac lacerare nonnulli non erubescant. Sed morbus hic prohdolor publicus est & contagiosus, unus hoc malo correptus multos inficit.

Verùm nec ideò periculum faciendum est scribendo, ut aliquid etiam fecisse & rectiùs Orbi erudito obtruisse videaris, Sanè Judice *Petrarcha* (f) *quotidie plures, quotidie pejus scribunt. Forsan utiliùs arares campum, Gregem pasceres, telam texeres, maria navigares. Multi quos natura Mechanicos fecerat, illà invitâ atque obluçtante philosophantur, contra, aliquos Philosophia aptos natos in arvis aut pascuis, in scamnis Opificum aut*

(e) Menoch. l. 2. præsumpt. 71. n. 24. J. Coraf. ad l. qui liberos. n. 121. & sq. ff. de rit. nupt. Jac Phil. Portius vol. 2. consil. 42. n. 3.

(f) De remed. utr. fort. lib. 1. Dialog. 44.

nautarum transtris fortuna detinuit. Unde effectum, quod mirentur causarum inscii, ut in mari medio aut rure, in sylvis inque officinis acris & erecta reperiantur ingenia, cum in scholis exigua atque dejecta sint: difficile enim vincitur natura, si vincitur, sed pro ingenii viribus, si pares labori adverteris, materiam & utilem & fortè non ingratham eligas & methodo facili & perspicuâ, quid sentiendum sit, veritatis & justitiæ amore, post habitâ contradicendi libidine, liberè exponas; divortiumque ab alicujus opinione faciendo modestè in contrariam sententiam discedas.

Nos quod attinet, veniæ locum apud Te *B. L.* nobis pollicemur, si conatus hic expectationi tuæ per omnia non responderit; studuimus, quantum in nobis erat, causæ hujus justitiam assequi & veritatem, non figmentis eam obumbrare & subvertere, cum oppressam respirare, suppressam resurgere sciamus; si consecuti non simus, voluntatis fuisse nostræ, persuasum habeas; nihil tamen à nobis ita dictum putes, ut non plus tuis aliorumve tribuamus rationibus quàm soli judicio nostro. Quis fuit scriptorum unquam, in quo non multi, ut parcissimè loquar, multa desiderarent, & in quo, licet probarent plurima, non damnarent aliqua? Voti mei metam facilè attigero, nec pœnitebit suscepti laboris, si nactus fuero æquos justosve censes; quorum amicam obstetricantem depono manum; si excidam scopo, conservabit me in tranquillitatis sede conscientia mea, qua unico explorandæ veritatis studio & eam in aperto ponendi amore me ad scribendum animum appulisse scio: quæ cum nemini fraudi esse debeant, non est quod metuam aut hanc Tibi materiam minus gratam aut mihi indecoram suam.

Utilitatem hujus materiæ multorum ante hac manu tractatæ non omnium perinde ingenio expolitæ, quod cernit, etiam citra omnem commendationem ex eò eam

patere arbitramur, quòd aliquot jam integræ partim Theologiarum Facultatum, partim privatorum aliquot Theologorum & Ictorum *quoad punctum matrimoniale* extent in utramque partem discussiones, judicia atque responsa; sed procul ab invicem & ingenio & sedulitate discrepantia; personati puta DELPHINI GONJUGIUM EUNUCHI, *Hochmanno* (g) Viro Erudito sed rigido fortè quoad hoc Censore, *multis indignantibus* publicæ luci An. 1685. expositum. Eandemque sanè materiam, quæ nuper in Germaniâ, etiam Anno 1665. discussam & agitam fuisse in supremâ *Parisiensi Curia* in causâ *Dionysii Binotti Eunuchi*, testantur Ephemerides Eruditorum. (b) Nimirum facile contingere potest, ut in hastiludiis, duellis, sclopeto aliove armorum genere, injuriâ forsitan belli illam, unde Vir maximè dicitur, partem, testiculos quasi testes virilitatis (i) quis amittat imò spontè sibi conscientiam sceleris vel impatientiam carceris (quod & hic ante biennium contigisse novimus) ausû prorsus nefariò exsecare non dubitet; quibus casibus *utrum nuptie sint permittende*, quæstio est ardua sanè & gravis, *Domino Strykio* Icto per Orbem Inclito (k) iudice, quamvis fortè nonnullis vix videatur de pane lucrando. Ridentur quippe vilissimæ meritò animæ, & seculi incommoda, despiciatui habentur ab omnibus, qui dum in solo lucro defixa habent sua vota, meris ditescunt jurgiis & clamoribus. Quibus non aliæ placent materiæ, quam practicabiles h. e. secundum eorum interpretationem, *unde oriuntur nummi, qui transeunt in bursas ipsorum, eas esse optimas, è quibus unus satus sufficit ad ditandum hominem per vitam.* (l)

Cœte-

(g) In Diss. de Benedict. nupt. cap. 4. §. 31.

(b) In tom. 1. p. 72.

(i) Ægyd. Menag. de Amœnit. I. Civ. c. 40. p. 434.

(k) In notis ad Jus Eccl. Brunn. pag. 660.

(l) Giphan. in proœm. Disp. Feud. n. 3. & 9.

PRÆFATIO.

Coeterum ex Basilio, Sancto & Magno sine controversiâ
 Viro, quando de *Eunuchismo triplici agit*, hæc subjungimus: “
 Et nemo, ait, nos reprehendat, aut sermonem hunc cavil-
 letur, quasi præter decorum Virgineum & plusquam fortas-
 sis Virginum pudori conveniat, in speculatione masculini
 sexûs altiùs & diutiùs immorati sumus. Primùm quidem,
 quia nulla tam ævi rudis virgo est, quæ dum corpore pube-
 scit, non aliquid ejus sentiscat, è cujus latere avulsa est
 Genes. 2. nam quamdiu quidem invalida, & ad naturalem
 actionem immatura corporis membra sunt, lex quoque
 peccati velut feriatur, & ejus fortè operis ignorantiam
 membris tunc in esse quis dixerit, etiamsi quàm maximè
 suâ sponte ad id, quod suum est, currit natura, quod & in
 mutis animantibus videre est, quæ duce ac instigante naturâ
 statim ad coitum feruntur atque gestiunt. Quin & pueri
 adeoque infantes quidam membris licet imbecillis atque im-
 maturis deprehensi sunt virilem imitari concubitum. (m) At
 ubi ad pubertatem venerint, & membris ad rem, ad quam
 creata sunt, per ætatem idoneis & dispositis esse caperint,
 peccati lex protinus subrepat, singulis membris sua sugge-
 rens, membrorum legem contra mentis legem instruens &
 in lege peccati unumquemque hominem captivans Rom. 7.
 nullumque prorsus membrum est, quod cum lege Magistra
 nitatur, ejus ad quod natura effectum est, vel naturæ potiùs
 vitio aptum, peccati ignorantiam possit obtendere. Sed &
 labia noverunt, ad quid in re amatoriâ usui sint & amanti-
 bus commoda & singula membra sexus quoque alterius
 membra non minus quàm se ipsa per naturam nôrunt. Nam
 si naturam eorum usumque ignorarent, nec actum eorum

A 3

aut

(m) Vid. cas. notab. ap. Dn. Stryk. in annot. ad Instit. ubi refert. de puero
 VI. annorum, qui cum puellâ VI. annorum congressum habuerat
 & membrum immiserat. Et IX. annorum puerum gravidam reddi-
 disse nutricem ex D. Gregorii relatione meminit Menoch. lib. 6.
 præsumpt. 90. n. 4.

aut officium profectò concupiscerent. Minus ergo argui
meremur, si quod etiam Virginibus notum est, licet id silen-
tio prematur, opportuno tempore discussimus. Ad hæc ut
etiamsi masculi eæ naturam & ingenium ignorant, ne hæc
eis ignorantia peccati fiat illecebra, non absque re aut rati-
one ad earum securitatem, naturam, prout se habet, con-
siderare est, & explicare; quò sint simplices sicut columbæ:
ta, velut serpentes, astutæ. Matth. 10. omnem contra integri-
tatem suam injuriam ex his factæ cautiores devitent, &
pericula propellant.

CAPUT I.

DE VARIIS SPADONUM
EUNUCHORUMVE GENERIBUS.

SUMMARIA.

<i>Spadones non rectè à spado vel spada dicuntur</i>	n. 1	<i>Quale de his Nazianzeni & Chry- sostomi iudicium?</i>	12
<i>Semiramis an prima bujus homi- num generis inventrix?</i>	2	<i>Qui spadones & Eunuchi volun- tate & in quotuplici differen- tiâ?</i>	13
<i>Spadones apud Persas frequen- tes.</i>	3	<i>Spadones in sensu crasso quales Basilio?</i>	14
<i>Incerta eorum origo</i>	4	<i>Tales Valefi.</i>	15
<i>An spadones à spathâ rectè di- cantur?</i>	5. 7	<i>Quos secutus Origenes.</i>	16
<i>Verum spadonis Etymon.</i>	6	<i>De Istiusmodi Eunuchis Basili iudicium</i>	17
<i>Qui spatharii, Archi spatharii, Protospatharii?</i>	7	<i>Ejusmodi Eunuchus Leontius</i>	18
<i>Investitura per spatham qualis?</i>	8	<i>Item Ambrosius Morales</i>	19
<i>Spadonum generalis in jure ap- pellatio</i>	9	<i>Et non nemo apud Espen- caum</i>	20
<i>Qui spadones naturâ?</i>	10	<i>Quo bodie referendi Eunuchi Musci</i>	21
<i>Hebreis Eunuchi Solis dicti</i>	11		22

Qua-

EUNUCHORUMVE GENERIBUS.

			7
Quales necessitate Spadones & Eunuchi?	22	Antiochenus	32
An jure belli introducti?	23	Quodnam Eunuchi Etymon?	33
Notabile Theobaldi exemplum hostes virilibus amputatis dimittentis	24	Generalis Eunuchi appellatio quomodo juxta Balsamonem defendatur?	34
Item Nigrittorum ex Mosambica	25	A quo non abit Funger. Ictus Frisus	35
Qui Thlibia, qui Thlasia?	26	Quo sensu Hippocrates Scyt has Eunuchos nasci statuat?	36
Notatur Accursus	27	Dorotheus Antioch. Episcopus destitutus fuit utrisque testibus	37
Item Job. Brunnellus	28	Sylla & Cotta uno	
Vera derivatio Thlibiarum & Thlasiarum	29	Iste tamen duas uxores habuit, pluresque liberos	38
Quomodo ab his Ectomia differant?	30	Uno etiam Dux Espernonius Lud. Nogaretius	39
Ant. August. & inter Medicos Euchsius & alii generalem Eunuchorum appellationem volunt, non spadonum	31	Philippus Hassia Landgravius tribus instructus.	40
Item Theod. Balsamo, Patriarcha		Castrati unde dicti?	41

Spadones malè à Spado vel Spadâ, vico Persico, quasi in eo primùm homines castrari caperint, juxta Stephanum & Donatum appellari, notavit cum aliis Ægyd. Menagius in amœnit. f. Civ. c. 39. voc. Eunuchus. Hinc nova hæc est nominis deductio Cujacio in lib. 17. Obs. 24. in fin. & inter ineptias rejecta à Riccio in Vindic. Jur. præmess. c. 4. Verisimilis tamen, utut non vera Gerard. Joh. Vossio in Etymol. Lingu. lat. voc. spado. Sanè jam tum Semiramidem & fortè primam hõc hominum genere usam fuisse, Auctor est Ammianus Marcellinus lib. 14. inter Aug. Histor. script. tom. 2. p. m. 310. Detestetur, inquit, memoriam Semiramidis Reginae illius veteris, quæ teneros mares castravit omnium prima, velut vim injectans naturæ eandemque instituto cursu retorquens.

3 quens. Maximè verò Persas hoc impietatis genere delectatos fuisse, *Petronius* docet:

*Persarum ritū malè pubescentibus annis,
Surripuere viros exsectaque viscera ferro,
In Venerem fregere.*

4 Idemque Thraciæ Regem *Cotyne* ausum esse, qui *Adamantem* formosum adolescentem in nefandæ libidinis exercitium ex-
ecuit, *Aristoteles* *Polit.* 5. refert. Id expeditum est, incertos esse Scriptores, cui primùm genti hoc inventum adscribant, alii enim *Parthis*, *Assyriis* alii, & iterum alii aliis assignatum volunt.

5 An verò *Accursius*, *Petrus Comestor*, & *Hugo Cardinalis*, de quibus *Vossius* in *Etymol. latin. voc. spado* & *voc. Eunuch.* *spadonem* ridiculè à *Spathâ* deducant, res est, quæ dubio non caret. Quamvis enim hanc vocis etymologiam (de aliis non perindè dubitamus) ad superiorum seculorum inscitiam & barbariem releget *Vossius*, non tamen videmus, an tutò hac facere potuerit; Omnes enim, qui cum eò manibus quasi pedibusque in hanc transeunt sententiam, dum meliorem, quod & fas est, substituere student, in eò quoque
6 conveniunt, quod verum *spadonis* etymon sit ἀπὸ τῆ σπάων h. e. vellere, contorquere. Sed quæsitum, unde *spatha* σπάθη gladius seu instrumentum *Accursio* & aliis quo scilicet contorquentur testiculi? respondent pariter: ἀπὸ τῆ σπάων vid. *Vossium* in *voc. spatha*; hinc τὸ σπάσμα item ἡ σπασμὸς mucro gladii, nec non quod in corpore humano est convulsus; Vid. *Græcos Auct.* & *Lexic.* *Spathæ* verò vocabulum pro vario instrumenti genere usurpatum esse, intelligas *extom.* 2. *Glossarii Latin.* *Caroli du Fresne* *voc. spatha* pag. 914. & 915. fin. Sed vel ex eò *spadones* à *spathâ* non absurdè dici, nemo negaverit, nisi qui veteris ævi memoriam non excusserit, quòd scilicet *Spadones* fuerint lecti & corporum Custodes, quâ de re infra
suo

EUNUCHORUMVE GENERIBUS. 9

suo loco ; hi autem *Spatharii*, *Archispatharii*, *Protospatharii* cubicularii appellatione veniebant. vid. *Chronicon Alexandrinum p. 692.* & ex eò *Du Fresne d. l. conf. Theod. Grasvinkel de libert. Venet. §. 21. p. 174.* dubio procul, quòd, qui hòc officio defungerentur, (erant enim nomina dignitatum,) *spathis* accincti fuerint, h. e. gladiis; in quâ significatione vox *Spathæ* occurrit apud *Ælium Spartianum in vitâ Adriani in tom. 2. Hist. Aug. Scriptorum p. m. 192. n. 17. ibi: capulo vix eburnæo spatham clauderet.* Et apud *Julium Capitolinum in Maximino Jun. p. 232.* Fecit, inquit, & *spathas* argenteas, fecit & aureas. Hinc investitura apud *Compendium* fieri solita per *spatham S. Petri* h. e. gladium in *Annal. Franc. Bertiniani Anno 877. & continuat. Aimoini cap. 36.* Qui ergo pro ineptâ prorsus, insulsâ atque barbarâ haberi debeat hæc derivatio, imo delirium appellari possit juxta *Riccium*, non satis video.

Spadonum autem *generalis* appellatio est, quo nomine tam hi, qui naturâ *spadones* sunt, item *thlibiæ*, *thlasiæ*, sed & si quod aliud genus *spadonum* est, continentur per *l. 128. ff. de V. S.* NATURA *spadones* sunt, qui non arte vel industriâ humanâ tales facti sunt, sed licet membris genitalibus non destituantur, ex qualitate tamen seminis impotentes & ad rem veneream inhabiles nascuntur; si enim humanum semen pravæ sit substantiæ nec temperamento conveniente constet, anima vegetativa in formatione admodum aberrat, ita si materia frigida est atque humida, plus quàm opus est, inquit *Hippocrates*, Eunuchos aut *Androgynos* seu *Hermaphroditos* inde nasci *lib. de aër. loc. & aqu. sect. 14. prob. 4.* apud *Janum Huartum, Medicum Hispanum in scrutin Ingen. cap. 7. p. m. 164.* Hujus generis *spadonum* mentio fit in sacris paginis *Mattb. XIX. v. 12.* ubi

B

Do-

10 CAP. I. DE VARIIS SPADONUM

- Dominus Salvator, interprete in Matthæum *Hilario*, Eunuchos naturâ, necessitate & voluntate factos distinxit *conf.*
- 11 *Basil. in epist. 87. ad Simpliciam.* Istos, qui ex utero matris tales nati sunt, Hebræi vocant Evnuchos Solis seu à Numine factos. *vid. alleg. ap. Selden. de J. Nat. & Gent. juxta Discipl.*
- 12 *Hebr. lib. 5. cap. 16.* Quibus, quod in transitu dico, nullam *Nanzianzenus* continentia laudem attribuit: Quæ, *inquit,* igni gratia, quod urit, aquæ, quod deorsum fertur, nivi ob frigiditatem; Soli, quia splendet? splendet enim etiamsi nolit, à naturâ, & ex conditore habens *in Oration. 30.* Quod respexit Chrysostronus aut quicumque est Auctor operis imperf. *in Matth. 6. 19.* Illa, *inquit,* est gloriosa continentia, non quam transgredi non potest necessitas debilitatis corporis, sed quam complectitur voluntas sancti propositi.
- 13 Alii verò sunt VOLUNTATE Eunuchi atq; spadones, & vel *spiritualiter* in sensu mystico, quæ spontaneo puritatis amore, animum castrandum esse dicunt, quam rem Theologis dextrè examinandam relinquimus, nobis tamen ductu Juris Canonici de Mystica castratione ac de Voto continentia & ejus, quantum obliget vel non, Religiosâ superstitiosâque observantiâ peculiarem Dissertationem
- 14 reservantes. Vel *corporaliter* in sensu crasso, quod genus castrationis & homuncionum *S. Basilus*, ignominiosum & perniciosum & neq; masculinum neque femininum vocat *d. epist. 87. ad Simpliciam.* Item improbam genitalium abscissionem, carnalem & Diabolicam coercionem
- 15 *in tr. de Eunuchismo triplici.* Quale impurissimum Eunuchorum genus quondam constituerunt *Valesii* juxta *Augustinum de heresi c. 37.* & *Epiphanium* apud *Claudium Espercaum* lib. 1. de contin. c. 8. p. m. 83. & lib. 5. cap. 12. p. 680. à *Valesio* Arabe sic dicti, qui extitere Anno post Christum
- na.

EUNUCHORUMVE GENERIBUS. II

natum CCXL. secundum Theodor. Petrejum Scriptorem Pontificium in syllepsi Hæres. & Hæret. in quem tamen Catalogum malè Catholicos & Orthodoxos nonnullos retulit. His Valesiis, inquam, nuptiæ adeò erant invisæ, ut ne inire eas possent, seiplos & hospites suos *exsecarent*, rati congressum mariti cum uxore rem execrandam *Joach. Hildebrand. de Nupt. Veter. Christian. lit. A. 3.* Celebre etiam 16 inter Christianos est exemplum *Origenis Adamantii*, qui secutus Valesios, exemplum non imitandum, juveniliùs & simpliciùs Christi de Eunuchis præceptum *Matth. XIX.* intellexit, dum se ipsum evirare veritus non est *vid. Epiphanius in hæresi 64. Nicephor. lib. 5. Hist. Eccl. c. 8. Zonaras Annal. tom. 2. in Severo Imp.* Quod & alii non dextrè intelligentes seiplos nimis improbè mutilarunt, hoc facto incontinentiam suam obliquè velut accusantes. Nam qui 17 carnalis hæc voluptatis arma & instrumenta, ne præsentia munus suum exequantur, abjicit, sic incontinentiam satis suam manifestat; quod exarmatus, non quia coire nolit, sed quia non possit, contineat sin abscissionem putant ad animæ integritatem conferre, eruant oculos, tam multa præter animi salutem intuentes: amputent manus & pedes obturent aures, ne quà harum partium peccati organum fiat. At hoc siquidem furiosum est, & absurdum, peccati causam non aliter auferri posse, nisi membris undique resectis, trunci instar reliquum corpus fiat, & inutile jaceat, quando sic etiam ex phantasiis præcedentibus mens delusa peccet: oportet & corpus & membra, ceu formata sunt, sinere & prudenti ratione moderari, sic, ut opus bonum voluntatis non necessitatis munus faciamus. 18 *Basilus ap. Claud. Espenc. lib. 5. de contin. c. 12. Perinde de Leontio, qui per Arrianos postea in Episcopatum Antiochenum erat*

- 12 **CAP. I. DE VARIIS SPADONUM**
subvectus, refert Marcus Anton. de Dominis *lib. 2. de Rep. Eccles. cap. 10. §. 16.* quòd cum Presbyter esset, & suspecto
cujusdam juvenulæ, quæ Eustolia vocabatur, uteretur
contubernio, seipsum, ne eam ejicere cogeretur, castra-
19 verit. Hos inter alios imitatus est *Ambrosius Morales*
Patria Cordubensis, qui vesano impetû instigante ad refræ-
nandas libidines pariter sibi virilia amputavit, obque id à
Patribus Dominicanis, quorum sodalitio nomen dederat,
ordine motus, Vir Eloquentiæ professione & Historiæ
Patriæ editione satis alioqui clarus ap. *Tbuanum lib. 99. Hist.*
20 *ad annum 1590.* Ad hunc quoque gregem referendus est
is, qui, cum ab amico ad peregrina loca proficiscente
rogaretur, uxorem hujus commendatam sibi fideliter habe-
ret, ut diligentior ejus custos esset, cultro virilitatem sibi
ademit, quòd cum eâ sine cujusquam suspitione cautè dor-
21 miret. *Espenc. d. 1.* Voluntariis hisce spadonibus etiam
accensemus eos, qui, ut in *arte musicâ* excellere possint,
non rarò cum vitæ periculo sibi testes excindi patiuntur, hi
enim perinde ut mulieres ob ingentem temperamenti sui
frigiditatem, guttur ac vocem nimis delicatam ac subtilem
ex eò consequuntur juxta Galenum apud Huartum Me-
dicum in *d. scrutin. ingen. cap. 13. p. 345.* eò ipsò scilicet vox
attenuatur & ex masculâ robustâque in tenuem delicatam-
que convertitur *Aristotel. probl. sect. 11. quest. 16. 34. 65. &*
sect. 10. q. 38. Huart. cap. 19. p. 594.
22 Alii NECESSITATE spadones fiunt, quibus scilicet manû
tyrannicâ aut injuriâ belli ab hostibus aut alio quomodo
23 amputata sunt virilia. Ex quò etiam nonnulli Eunuchos
jure belli introductos censent, dum Victor, qui occidere
victos poterat, radicem velut priorum affectuum &
necessitudinem captis adimit, ut eò securius rerum suo-
rumq;

rumque custodiam illis credere posset. Puffendorff. *de J. N. & Gent. lib. 6. c. 1. §. 6. in fin.* De Theobaldo Umbrorum Duce refert ex Luitprando Diacono Ticinensi Alciatus *lib. 7. parerg. jur. c. 23.* quod is bellum gerens, adversus Græcos Beneventum tenentes, omnes ex hostium exercitū captivos virilibus amputatis dimiserit, usq; dum *mulier* quaedam *Beneventana* eundem ita compellarit: *Quid, inquit, Theobalde, femina egimus, ut bellum nobis indiceres? Haud quaquam nos Amazones sumus, sed Minerva operibus dedita, armorum usum nullum tenemus, quid ergo Virorum nostrum testes amputas, nosque nostris voluptatibus privas? sunt oculi, sunt nares, sunt manus, quid ad ea, qua nostro usui natura concessit, belli jura producis?* cui etiam Theobaldus petitioni tantum annuit, ut modum huic faceret castrationi. Evolvendo Historiam Indiæ Orientalis in *25 part. 2.*, quæ Auctorem habet *Job. Hug. Lintscotanium c. 43. & Icon. 4.* legi de *Nigrittis ex Mossambicâ*, quos *Caffres* vocant, quòd hi cum *Æthiopibus* variis invicem bellis occupati, & victoriâ potiti, eos aliis præferant, qui vel plures ceperint vel plures occiderint, atque ut de numero caesorum captorumve hostium testari possint, coram Rege suo *pu'denda* (*verba recitabo ipsius Auctoris vel interpretis Loniceri*) hostibus captis *præcidunt*, iterumque eos *dimitunt*, faciunt id, ne porro generent liberos hostes futuros, *pu'denda exsecta probè desiccant*, ne putredinem olida contrahant, sed ut durare queant. Ubi exsiccata fuerint, assumptis illis in conspectum Regis veniunt, deferentes illi honorem debitum præsentibus reliquis Primoribus ejusdem pagi; tunc *pu'denda* singula in os sumunt, iterumq; ea ad Regis pedes in terram expuunt, quæ Rex cum gratiarum actione humo attollit, atq; ut fortitudinis ipsorum aliquam remunera-

nerationem eis præstet, ea honorarii loco Victori resti-
tuit, attribuens simul illi titulum Equestrem. Victor
pudenda à Rege accepta filo transmissio connectit, atque
pro monili seu torque aureo habet. Hinc si nuptias aut
aliam solennitatem, instituunt, sponsæ & cœteræ Equitis
hujus uxores conveniunt, atque de collo ejusmodi tor-
ques suspendunt, ac illæ hoc habitu incedentes vel totius
orbis se Reginas videri credunt. H. I.

- 26 Horum vero qui castrantur, alii sunt *Tblibia*, alii
Tblasia; quæ vocabula græcæ lingvæ imperitos admodum
exercuerunt. Johannes Ferrarius Montanus ad *t. J. de*
27 *Adoptionibus ad §. minorem natu.* Vix, inquit, conjeceris
modum ineptiarum, quas Accursius in uno verbulo con-
flavit, nam ab exordio licet confiteatur, se nescire, & non
immeritò, qui sint thlibiæ, tamen subjungit vel ferramenti
genus esse, quo testiculi excindantur, vel eos, quibus vir-
gula (fortassis quam syringam vocant) urina excitatur. Sed
quod utrumque sit falsum, hinc facilè patet, cum nulli
legum sensui vel alterum conveniat. Eâdem enim pœnâ
tenentur, qui thlibias fecerint, ac ii, qui castraverint, ait
Paulus Ictus in *l. 5. ff. ad L. Cornel. de sicar.* Hinc Paulus
Zachias Thlibias, ait, facere insulsè Glossator interpretatur
ædificare instrumenta, quibus homines castrantur, in *quæst.*
Med. Legalib. lib. 2. c. 3. q. 7. ubi de Spadonibus & Eunu-
chis agit *n. 36.* qui tamen cum Glossatore confitetur, se
perindè græcæ lingvæ cognitione destitui ac propterea
mavult cum hujus idiomatis peritis sentire, quam turpiter
28 cum imperitis errare, quos inter etiam reponit Joh. Brunell.
quòd *Tbilbias & Thaladias* legat Thlibiæ nimirum dicuntur
παρὰ τὸ θλίβειν i. e. à premendo, quod nonnullis pressi &
29 elisi sint testiculi. *Tbladie* *παρὰ τὸ θλάειν* à frangendo, quod
fra-

fracti fuerint testiculi. Anton. Clarus Sylvius Advoc. supr. Cur. Paris. in comment. ad L. Reg. § XII. Tabular. Cap. 17. p. 427. Franciscus Connanus Lib. 2. Comment. Jur. Civ. cap. 15. pag. 205. *Tblibias* appellat, quibus testes attriti sunt, *Tblasias* quibus rupti, *Spadones* quibus evulsi, omnes tamen generali spadonum appellatione venire contendit. Cujacius ad l. 6. ff. de lib. § posthum. in tom. 2. oper. p. 690. naturali morbo steriles propriè spadones vocat, arte verò factorum ut castratorum tria genera constituit *Ectomias*, *Tblibias*, *Tblasias* vel *Tbladias*, *Ectomias* per excisionem, *Tblibias* per collisionem, *Tbladias* per ruptionem fieri, hosque omnes generali appellatione spadones dici per LL. ibi all. rectè docet: *Ectomiarum* scil. etiam facit mentionem & 30
benè. Nam & *ICTus* supr. in all. l. 128. ff. de V. S. dicit: Spadonum appellatione contineri etiam, si quod aliud eorum genus reperiatur. *Ectomias* derivant ab *εκτομειν* excidendo & in specie denotare volunt eximere sectione testiculos, ut *ectomia* dicantur, quibus exempti sunt testes & *execi* vid. Jul. Cæs. Scaliger de subtilit. ad Cardan. Exercit. 277. n. 3. Manet itaque, laxiori spadonum appellatione venire omnes, quicumq; generandi aut colendi agri fæminei damnum sive naturæ sive fortunæ casû, sive fato, sive facto, sive arte, sive morbo, sive sponte, sive ingratiis suis patiuntur Riccius d. l. p. 76. Antonius tamen Augustinus 31
interque Medicos Fuchsius allegati apud Zachiam d. 9. 7. n. 27. item Theophilus ad tit. Inst. de Adopt. nec non Harmenop. lib. 2. epitom. tit. 8. Generalem Eunuchorum potius 32
quam spadonum appellationem volunt, quod & Theodorum Balsamonem, Patriarcham Antiochenum, qui in Annalibus Niceta Choniata lib. 2. Imperii Isaacii Angelip. 439. Vir eâ ætate Juris Consultissimus appellatur, fecisse animad-

16 CAP. I. DE VARIIS SPADONUM

adverto in Schol. ad Canon. Apost. 24. Tria autem, inquit, sunt Eunuchorum genera: *Tibbia*, qui ab infantia genitales partes amiserunt, ut quæ eis à Parentibus expressæ & inutiles factæ sunt: *Spadones* qui à nativitate testiculos non habent. *Castrati* qui ferro exsecti sunt.

- 33 Hic verò notandum quoque est, quòd vocis *Eunuchi* derivationem varii variè tradiderint. Quidam Eunuchos vocari volunt *παρὰ τὸ εὐεὶν* quod benevoli esse & fidem multis servare didicerint, juxta Phavorinum *παρὰ τὸ εὐεὶν ἔχειν*, quasi bonam mentem habentes. Secundum *Eustathii* etymologiam deducitur ab *Ευνυς* quod *orbatum* & *ὄχσια* quod *coitum*, adeoque vi seu potentiâ cœundi destitutum denotat, quò ipsò parum distat à spadone, tandem juxta alios ab *Εὐνή* i.e. *cubile* & *ἔχειν* *curare*, *asservare*, ut nihil aliud quàm Lecti custodem significet; quod optimum est Etymon Vossio, in *voc. Eunuchus*. Fuisse enim eos cubicularios seu lecti custodes, infra demonstratum dabimus. Nos ultimam ut & Eustathii opiniones eò magis amplectimur, quò melius præsentì eas negotio applicari posse
- 34 advertimus. *Balsamonis* itaque generalem Eunuchi appellationem quod attinet, legibus quidem civilibus minimè congruere confitemur, quippe juxta eas specialis est Eunuchorum, generalis spadonum appellatio. *Cujac. ad l. 6. ff. de lib. 5. postb. heredib. in tom. 2. pag. 690.* At, quando is summum Nomothetam fortè respexit *Matth. XIX.* negari non poterit, Eunuchos, sicuti quoque ex aliquot Patrum supra adductis testimoniis constat, ibi dici, tam natos de utero matris, quam castratos ab hominibus, nec non qui
- 35 se ipsos propter Regnum cœlorum castrârunt. Cui etiam contradicere non licet, cum Veritas sit ipsa, ait Joh. Fungerus *ICtus Frisius in Lexico Latino Græco voc. spado.* At,
in-

inquit idem, homines cum simus, hominumque scriptis & sententiis immoremur, & ad illa nostra hæc accommodemus, non vitio dabitur aut fraudi, si ex iisdem huc inferamus, quæ ab ipsis sunt probata & chartis illita, illas tamen manente veritate Divinâ. H. I. Multominus itaque Juri Civili conveniens est, ut inter Eunuchos propriè referantur ii, qui licet testibus non careant, erigendi tamen & generandi potentiam non habent, quod cum aliis facit Mercatus *lib. 3. de morb. mal. c. 5.* Hippocratis motus auctoritate, quod hic *libro de aëre aquis & loc. Scytharum* plurimos Eunuchos nasci scribat, qui verò in *propriâ Eunuchum* significatione non accipit, sed ab effectu eos tales vocat, quasi perinde ut Eunuchi Veneri rite & cum effectu indulgere nequeant Zachias *d. tr. l. 3. t. 1. q. 9. n. 18. confer.* Huartus *d. tr. c. 21. pag. 614. seqq.* adeoque frigidi potius quam Eunuchi appellari debeant; Regionem enim, quàm Scythæ habitant, septentrioni subjacere, eamque supra modum & frigidam & humidam esse, ipse non negat Hippocrates, hincque ob infinitas nebulas ægrè iis solem contueri accidit, cumquè plus edant atque bibant, quàm calor naturalis consumere queat, serum hoc ipsis frigidum humidumque causatur Huartus *d. l. p. 616.* Alienum quoque à Jure communi est, eos qui ob exiguitatem testium ad venerem non sufficiunt propriè ad Eunuchos referre vel quando quis habet membrum aridum, vel ad modum verrucæ, quod porrum vocatur, vel quod retrahit se in corpore aut membrum valde carnosum atque debile *vid. Menoch. lib. 6. presump. 90. n. 6.* Dantur autem quidam, qui utrisque prorsus destituuntur testibus, quemadmodum de *Dorotheo Antiocheno Episcopo* narrat Eusebius. Sylla & Cotta *Auctore* *Arrio Menandro in l. 4. ff. de re milit.* eò habitû naturæ

C

fue-

fuerunt, ut unum testiculum haberent, & Sylla quidem
 non solum duas uxores habuit Metellam & Valeriam, ex
 quibus plures liberos suscepit, sed in Venerem quoque pro-
 pensior fuisse dicitur *vid. Plutarchum in vita Syllae. Zachias*
l. 2. t. 3. q. 7. meminit, se aliquem suspendio necatum vidisse,
 39 cuius cadaver anatomiae subjectum repertum fuerit unico
Nogaretium Ducem Esperonium altero pariter caruisse ex
 fide Gvilielmi Bautrui, ex aduerso autem tribus Philippum
 40 Hassiae Landgravium gavisum fuisse refert Menag. de amoen.
 J. Civ. c. 40. De hoc autem Philippo Thuanus *lib. 41. Hist.*
p. 447. ipsum tam inexhausti, inquit, ad Venereos usus succi
 fuisse, ut cum uxore solà uteretur, & illa toties eum admittere
 non posset, vir alioqui castus, quique vagis libidinibus mini-
 mè oblectabatur, ex ejus permissu negotio cum Pastoribus
 communicato concubinam unam superinduxerit, cuius consue-
 tudine, ardore aliquantum perdomito parcius ac moderatiùs
 cum uxore versaretur. Ex praedictis itaque constare
 arbitror, quemadmodum Spadonum item Eunuchorum
 appellatio de J. Civili & alibi ac communiter sumatur.
 41 Neminem etiam inficias iturum puto; eosdem castratos
 quoque dici, à castratione ie. eviratione seu debilitatione;
 Harmolaus Barbarus Patrit. Venetus *in Castigat. ad lib. 16.*
Hist. Natural. Plin. c. 40. n. 32. p. 269. non quasi castè natos
 juxta Glossatoris etymologiam, *insulsam* non immeritò
 Zachiae, *barbaram* Vossio *voc. Eunuchus, ridiculam* Baccho-
 vio *ad S. 9. J. de Adept.* Tales verò propriè castratos dicit
 Franciscus Conan. quibus cum testiculis penis est abscissus,
 ut nullam veneri operam dare possint *lib. 10. c. 3. n. 2. p. 1160.*
 80 juxta Balsamonem *d. l.* qui ferro execti sunt.

CAPUT II.

DE CASTRATIONIS SCELERE ET POENA.

SUMMARIA.

In infantia facilius testiculi eliduntur, crescentibus annis franguntur & tandem plane exciduntur	N. 1	Nonnullis tertium genus hominum, mares exmares Sc. dicuntur	16
Modus castrandi apud Turcas.	2	Hermotimi justus super excisione sui dolor	17
Castratio Damonis inventio Basilio	3	In V. T. grave scelus, si femina Viri contrectasset pudenda & que ratio.	18. 19
E nonaginta vix tres servantur incolumes	4	Israelitis non licuit animal castrare, ne infecunda redderentur.	20
Facinus castrationis horrendum	5	An castrationis prohibitio exinde petenda, quia nemo membrorum suorum Dominus?	21
Memorable Magni Mogolis Legati effatum.	6	Quid De illa obligatione tenendum, wenn man seinen Hals / seinen Kopff zu Pfande setzt	22
Leonis Philosophi Jrenaei & Balsamonis de castratione iudicium	7. 8. 9.	Joh. de Lugo Cardinalis sententia	23
Matrimonium res veneranda inter mortales	10	Vera prohibitionis ratio in amore nostri querenda.	24
Musonii de naturali ad cohabitandum appetitu	11	Quantum ex castratione damnum sentiamus.	25
Item Julii Clari & aliorum.	12	Amor sui ipsius licitus remissive	26
L. Menia quid de castratione cautum?	13	Ex eo Pythagoraeorum quaedam praecepta ex aureis carminibus petimus	27
Castratio est natura mutilatio.	14		
Ex castratione redduntur semihomines, nec Viri, nec feminae, quod Genutio objectum	15		

20 CAP. II. DE CASTRATIONIS SCelere

<i>De conservatione membrorum nostrorum sententia Auctoris tr. de Principis Justi & Decoris</i>	28	<i>cautum, item Constantini & Leonis?</i>	39. 40. 41.
<i>Que pœna Castrationi statuta Legibus Salicis?</i>	29	<i>Eadem Venditori & Emptori Eunuchorum pœna statuta.</i>	42
<i>Que inter capitula Caroli M.?</i>	30	<i>Eadem Tabellioni & Octavario; & unde hic ita dicatur.</i>	43
<i>Que Lege Ripuariorum?</i>	31	<i>Quid Justinianus caverit, quid Leo VI. in Nov. 2.?</i>	44. 45.
<i>Domitianus Imp. castrationem prohibuit.</i>	32	<i>Ad dubium ex l. 27. ad L. Aquil. Respondetur</i>	46
<i>Lex necessaria de non castrandis maribus & quia à Magnatibus mulieribus in deliciis habiti Eunuchi</i>	33	<i>Castrata animalia plerumque pretiosiora</i>	47
<i>Et quia Viri Illustres eorum contubernio usi ut feminarum, exemplo Neronis</i>	34	<i>Quinam ab his pœnalibus Constitutionibus exempti</i>	48
<i>Domitianus ipse & Titus Vespasianus Eunuchos dilexerunt.</i>	35	<i>Potissimum morbo exsecti exemplo Clementii</i>	49
<i>Cocceji Nerva lex de non faciendis Eunuchis remiss.</i>	36	<i>Probatur Can. 8. Concil. Constantinop.</i>	50
<i>Quid hâc de re Neratii Prisci & Annii Veri Coss. temporibus cautum?</i>	37	<i>Quidam in pœnam castrati olim; ut Obrutescentes.</i>	51
<i>Paulus in recept. sentent. ultimi supplicii meminit</i>	38	<i>Adulteri & fures</i>	52
<i>Quid constitutione D. Hadriani</i>		<i>Pœderastæ</i>	53
		<i>Mulierum oppressores.</i>	54
		<i>Proditores</i>	55
		<i>Et quamobrem Henrici VIII. Angl. Reg. etate nonnulli Clericorum?</i>	56

Castrationem ipsam diversimodè expediri, quadantenus ex dictis constare puto. Eliduntur in infantia, quod facilius est, at postquam ad pueritiam progressa etas, partem illam reddidit fortiorem, non sufficit elisio, sed frangi debent, ut sterilecant adhuc in germine. Sed si pueritia præterita ad terminos pubertatis accesserit; jam non franguntur sed exciduntur. Anton. Clarus Sylvius Advocat. supr. Cur. Paris. in

in dict. comm. ad L. Regiam § XII. Tab. cap. 17. p. 427.
 Tavernier *in descriptione* des Serrails des Groß-Türcken 2
 pag. 5. hæc habet. Die Verschnittene werden auch in zwey
 verschiedene Gattung getheilet / es giebt **Weisse** / die
 man bloß auff sonst gewöhnliche Art verschneidet / und
Schwarze / denen man alles / was Sie männliches
 gehabt / von dem Bauch weggeschnitten. Conf. Della Valle
 part. I. pag. 58. a. & p. 20. b. Facinus sanè horrendum, 3
 Daemonis inventio & opus, castitatis nomen contra natu-
 ram abscissione primùm apud Gentiles excogitantis, &
 tum etiam in Ecclesiâ eandem innovantis, utrosque my-
 sticæ castrationis nomine & castitatis velamine impudicos
 & impuros facientis, Basilius apud *Espenceum lib. 5. de*
Contin. cap. XII. p. 676. Impia non immeritò Imperatori 4
 Justiniano *in Nov. 142. in prefat. actio dicta*, cumque mani-
 festo vitæ periculo conjuncta, dum sæpe numerò è multis vix
 pauci evadunt incolumes, usque adeò, ut quidam ex his
 qui servati fuerunt, sub aspectû Imperatoris deposuerint, è
nonaginta agre tres servatos esse in d. pref.

Grave itaque scelus & abominabile sive sponte sibi 5
 ipsis violentas hõc modò inferant manus, Dei enim crea-
 tionis inimici, sui ipsius insidiatores fiunt & homicidæ *can.*
XXI. § seq. inter sic dictos Apostolicos; de quorum aucto-
 ribus & variis sententiis *vid. Joh. Bekherr. in tr. de scriptis*
Adespotis, Pseudepigraphis & c. sect. 3. pag. 69. Sive alii
 aliis hanc inferant injuriam, ut de *Theobaldo, Umbrorum*
Duce & Nigrittis Indis retulimus *supra*; Dei opificio adver-
 santur execrandumque facinus committere non verentur.
 Ac certè memoratu dignum est, quod de *Magni, Mogolis*
Legato supra commemoratus Tavernier notavit *d. pag. 5.* 6
 Ich erinnere mich / ait, daß der Abgesandte des Grossen
 C 3 Mo

Mogols / welcher in seinem Lande dergleichen unmenschlich
 Wesen nicht gestattet / und die Verschnittene / so er braucht /
 von andern Orten herholen läßt / mich einmahls auff die
 Seite zog und zu mir sagte: es verlange ihm nach Hause /
 und zu seinem Herrn zukehren / weil er fürchtete / es möchte
 das Königreich Colconda nach so schrecklich verübter Graus-
 7 samkeit untergehen. *Ecquid scilicet eò ipsò aliud faciunt,*
quàm quòd creaturam aliam, quam qualis conditori sapi-
entiae placuerit, in mundum introducere contendant, uti
 8 *Leo Imperator loqui amat in Nov. 60. Quòd antiquam*
plasmationem Dei frustrentur & oblique accusent eum, qui
fecit masculum & foeminam ad generationem hominum, Ire-
 9 *naeus lib. 1. cont. Hares. cap. XXX. de Marcionitis. Quos*
enim Deus per liberorum creationem immortales quodam-
modo effecit & in masculinum & foemininum fabricatus
est, dicens eis: crescite & multiplicamini & replete terram,
ipsi adversus Dei præceptum, eos aliquid aliud esse fecerunt
per testiculorum ablationem Schol. Theod. Balsamon. ad
 10 *Canon. VIII. in Synodo Constantinop. p. m. 568. Sanè nihil*
in rebus mortalium æquè venerandum est ac matrimo-
nium: quippe ex quo liberi omnisque deinceps sobolis
series existit, quod regiones atque civitates frequentes red-
dit, unde denique optima Reip. coagmentatio fit Nov. 140.
pres. pr. Nihil adeò ad conservandum genus humanum
esse necessarium quàm quod è Costâ Viro attributum est
subsidium, cùm artifex ille, qui illud condidit, docet, tum
ipla natura divino documento attestatur. Novell. Leon. III.
 11 *confer. ejusdem Novella 26. Musonius in libro: an Philo-*
sophum impediunt nuptia. Pudenda, inquit, bina ei adjunxit
Opifex hominis, aliud mari aliud foemina, deinde cupidita-
tem vehementem utriq; injecit conversationis & conjunctionis
 cura

*cum altero & ingens desiderium mutuum utrique alterius
 concitavit, ut mas foeminam appeteret, foemina marem?
 Nonne igitur fit evidens, quod utrumque sexum conservari
 jungique voluerit & communi operâ vitam instituire seque
 mutuo juvare & gignere simul & educare liberos ut genus
 nostrum perpetuum esset. Nam membra generationis sunt 12
 membra, quæ habent proprias & distinctas operationes,
 imò dicuntur esse membra nobilia, & per quæ salvatur species
 humana, & idè mutilans illa debet puniri tanquam inimicus
 nature; ait cum Bald. & Catald. Jul Clar. lib. 5. sentent.
 9. 68. §. fin. Pract. crim. n. 7. p. 297. Lege Mœniâ ita hanc 13
 in rem cautum fuisse meminit Nonius Marcellus in cap. 2. de
 honest. & nov. veter dict. voce: Eunuchare, si qui Patriam
 majorem Parentem extingvit, in eo est culpa, quod facit pro
 suâ parte is, qui se eunuchat. Huic itaque propagationi ac 14
 naturæ intentioni obstacula ponunt, quicumque hanc ho-
 mini corporis adimunt partem per castrationem, quam
 idè natura mutilationem vocat Leo Imperator ind. Nov.
 60. pr. Quisquis, ait Musonius apud Stobaum serm. 65.
 homines nuptiis privat, is abolet familiam, Civitatem &
 totum genus humanum, quod absque generatione non
 potest permanere. Atque profectò ex Veris hominibus, 15
 sic quasi semihomines & imperfecti redduntur, quos
 quamvis in foemineam eos mutari naturam velit Gratarolus
 cap. 4. de Physiogn. in fin. p. 497. Nec Viros dixeris nec
 foeminas cum Luciano in Dial. cui Tit. Eunuchus; quod &
 Genutio cuidam, qui sui ipsius sponte genitales corporis
 partes sibi amputaverat, objiciebatur apud Romanos vid.
 Valer. Maxim. lib. 7. c. 7. n. 6. Sed tertium genus homi- 16
 num cum Cœl. Rhodigin. lib. 19. Lect. antiqv. cap. 12. Sunt
 Eunuchi, juxta Arnobium, mares ex mares, homines non
 ho-*

24 CAP. II. DE CASTRATIONIS SCelere

- homines, *Ægyd. Menag. in amœnit. Jur. Civ. cap. 40. pag. 434.* Viri non sunt, quia non generant, nec mulieres, quia non pariunt. *Balsamon. d. loc. pag. 569.* Sic Hermotimus ad Panionium, ex viro, ait, me neutrum reddidisti, & quæ alterutrius sexus sunt præstare nequeuntem apud
- 17 *Herodotum lib. 8. in Urania pag. m. 236.* Certe sub Veteri Fœdere atrocis accusabatur criminis fœmina, verenda viri apprehendens, manus enim contrectantis abscindi juebatur. *Deuteron. XXV. vers. 11. 12.* nullâ aliâ, ut Marcus de
- 18 Mantuâ in tom. 2. *singul. Doct. singulari 502. pag. 99. conjicit,* ratione, nisi istâ, ex quò idem auferre conata erat, quod ad sobolem propagandam in creatione maris & fœminæ instituerat Deus O. M. Atq; hâc procul dubio fini Castratio
- 20 *Noachidis vetita.* Imo in universum Israelitis *nullum animal ex lege castrare aut qualiacunque membra seminis ie. generationis pracidere* aut infœcunda reddere licuisse; Rabbinii pluribus docent *vid. Seldenus lib. 7. de J. Nat. & Gent. juxta Discipl. Ebraor. cap. 3. pag. 840. & seq. ibique all. Josephus lib. 2. advers. Apion.*
- 21 An autem castrationis prohibitio in eò consistit, quod sicut homo non est Dominus sui, sic nec membrorum suorum? Ex quò etiam obligatio hæc nulla est: *Man sezt seinen Hals zu pfandt. Er wolle sein Leib und Leben/ Kopff/ Hand oder Finger verlieren/ wo dem so sey. Oldenburg. de Oblig. Legum assert. 4. Apb. 16.* Non enim possumus nobis vindicare rem transferendam, quæ in potestate nostrâ non erat, vitam, integrum scil. corpus, aut membra ejus, uti alioqui argumentatur *Becmannus* adversus validitatem pactorum hujusmodi cum Latrone *in Medit. Polit. cap. 5. §. 4.* Homo, ait, *Job. de Lugo Cardinalis,* licet potuerit accipere dominium aliarum rerum extra ipsum,
- 22 vel

vel quæ ab ipso distinguuntur, non tamen ab ipso potuit accipere dominium sui ipsius, quia Dominus est aliquid relativum & nemo potest esse sui ipsius Dominus. Nam Dominus semper dicit superioritatem respectu illius, cujus est Dominus *in Disp. X. de Just. & Jur. sect. 1.* Et rectè: saltem Legis Civilis prohibitio in l. 4. in f. ff. ad L. Cornel. de Sicariis inde haud convenienter peti posse videtur non nullis, *quod quis non sit Dominus membrorum suorum*; quia sequeretur, quòd Dominus posset castrare servum, quod tamen ibi prohibetur; quò ratiociniò utitur Paulus Christianus *in Comm. ad L. Municip. Mechlin. tit. 1. art. 5. p. 40.* At enim verò juxta Divinam & J. Naturæ prohibitionem ²⁴ nequis castrationem in corpore suo vel ipse perficiat, vel sponte ab aliis eam sustineat, *in amore nostri* veram quærendam esse rationem, haud dubitavero. Hic enim uti Jus defensionis nobis suppeditat, non opinione nobis, sed innatâ quâdam vi persuasum & constitutum. *Nam omnis est honesta ratio expedienda salutis — Hoc & ratio Doctis, & necessitas barbaris, & mos gentibus, & feris natura ipsa præscripsit, ut omnem semper vim, quâcunque ope possent, à corpore à capite à vitâ suâ propulsarent*, juxta Ciceronem *in Orat. pro Milon.* confer. Albericus Gentilis *lib. 1. de J. Belli cap. 13.* Sic hoc quoque desiderat, ut omnia & propterea etiam hujus generis membra fecta conservemus tecta que. Quantum, ait Huartus Medicus Hispanus *in scrutin. ingen.* ²⁵ *cap. 19. p. 594. & seqq.* damni pariat homini istarum partium licet exiguarum privatio: multis probandi mediis haud est opus. Testatur enim nobis experientia, illi, qui his orbatus fuerit & pilos & barbam decidere & robur eius viresque corporis & calorem naturalem perire & miserabiliorem peiorisque conditionis existere, quàm si mulierem

26 CAP. II. DE CASTRATIONIS SCelere

„natura eum effecisset. Sed quod magis etiam notandum
 „venit, quum ante insigni ingenio multaque habilitate præ-
 „ditus fuerit, posteaquam exsecta ipsi pensilia sunt, inge-
 „nium perdere incipit, perinde ac si intra ipsum cerebrum
 „notabile aliquod vulnus recepisset, id quod evidenti est
 „argumento, quod isthæc pars omnibus corporis partibus
 „temperamentum & det & auferat. Quod si quis non
 „credit, consideret, ut quidem ego pluries feci, è mille
 „spadonibus, qui literarum studiis operam addixere, vix
 „unum aliquem doctum evasisse, ac planum est, quàm
 „rudes omnino in musicâ sint: quæ tamen propria ipso-
 „rum professio est, ratio est, quod musica imaginativæ est
 „opus, quæ postea multum caloris exigit, cum tamen hi
 „frigidi humidique sint. *H. J. Confer. Quintilianus lib. 5.*
 26 *Inst. Orat. cap. 12. circa fin.* Eò majori itaque studio pro
 conservatione horum membrorum laborare debemus, quæ
 fluit ex amore sui ipsius non vituperabili de quo vid. *Arist.*
lib. 9. Ethic. cap. 8. & ibi Acciajulus & Anton. Riccobonus
in suis commentar. Becmannus in Lin. Doctr. Moral. cap. 15.
 & alii; quò majus sentimus ex jactura eorum detrimentum.
 De hoc sui ipsius amore loquitur Philosophus 2. *Magn.*
Moral. cap. 11. Ipsi nobismet ipsis maximè volumus bona,
 27 *ut simus scil. & bene simus.* Ex eò derivamus illa *Pythagora-*
orum præcepta, quæ in aureis vulgò dictis Carminibus
continentur: Ea facito, quæ tibi non noceant. Illa perficito,
quæ tibi postea molestias non excitent. Nemo tibi vel verbo
persuadeat vel factò, agere, dicereve aliquid, quod tibi non
sit conducibilius confer. Robert. Scharrok de finib. & offic.
 28 *secundum naturæ jus Cap. 6. n. 1. p. 361.* Non ineleganter
 Auctor *Dissertationis de principiis Justitiae & Decori*, quæ
 Apologiam continet *Civis Hobbesiani p. m. 33.* „Ante
 omnia

omnia autem, *inquit*, in me comprehendo esse summum⁶⁶ studium conservandi memet saluum & incolumem: huic⁶⁶ studio subserviunt appetitus edendi, bibendi, vindictæ,⁶⁶ affectus amoris & doloris, denique omnes animæ passio-⁶⁶ nes: & conducit ad expletionem istius appetitus totius⁶⁶ corporis fabrica & organorum subordinatio: ita, ut aut⁶⁶ planè isthæc omnia frustra sint, aut fatendum sit, Dei⁶⁶ voluntatem esse me meaque, quæ in creatione mihi con-⁶⁶ cessit, conservare salva & integra. Sub hâc autem vitæ⁶⁶ membrorumque conservatione non tantùm ea compre-⁶⁶ hendi oportet, quæ vitæ & membrorumque incolumitatem præ-⁶⁶ stant, sed etiã ea, quæ naturali eorum usui repugnant,⁶⁶ vitanda esse eãdem ratione docetur, aut quæ subvertunt⁶⁶ eum finem, ad quem nos vitæ, membrorumque & facul-⁶⁶ tatum homini propriarum natura ducit. H. J. “

Cùm itaque nefarium sit, atque Divinæ voluntati & rectæ rationi repugnans castrationis facinus, Legislatores suis in Rebus publ. id inultum relinquere noluerunt, sed ad coërcendam hanc audaciam & improbitatem pœnas statuerunt sat graves. Inter Salicas quidem leges tit. 31. §. 18. & 29
19. pecuniariam tantùm reperio hanc: *si quis ingenuus ingenuum castraverit aut virilia truncaverit, ut mancus fiat, IV. den. qui faciunt sol. C. culp. Jud. si verò ad integrum tulerit, VIII. den. qui faciunt sol. CC. culp. Jud.* Item inter 30
capitula Caroli Magni Imperatoris, quæ Legibus Salicis addi iussit apud Goldastum tom. 3. Constit. Imp. p. 147. cap. 5. rubr. *de mancatione quâlibet: si quis alterum presumptione suâ vel spontè castraverit, & ei ambos testiculos amputaverit, integrum Widrigildum suum juxta conditionem persone componat. Si virgam absiderit, similiter, si unum testiculorum, medietatem solvat.* Lege Ripuariorum; si ingenuus ingenuum 31

28 CAP. II. DE CASTRATIONIS SCELERE

castrasset trecentis solidis mulctabatur tit. 6. §. 1. Legis Ripua-
 32 *riorum vid. Not. Gothofr. ad Nov. Leon. 60. n. 18. Sed &*
 sua jam ætate Domitianum Imperatorem mares castrari
 33 prohibuisse, Svetonius refert in *Vitâ Domitiani c. 7.* Quippe
 non solùm Reginis & Magnatibus mulieribus in deliciis
 erant Eunuchi; eâ enim istæ flagrabant cupiditate, quâ Gellia
 quædam de quâ Martialis ad Panicum scribit, quæ volebat
attrectari non parere apud Franc. Connanum in *Comm. J.*
Civ. lib. 2. cap. 15. p. 206. ac vel propterea lex illis tempori-
 bus de non castrandis maribus necessaria. Hugo Donellus
 34 *ad t. C. de Eunuchis n. 51. pag. 335.* Sed & detestabili pror-
 sus modò Principes atque Illustres Viri eorum usi sunt
 contubernio, non secus ac fœminarum. *Sabina* Conjugis
 suæ Romanorum Imperator *Nero* tanto post obitum illius,
 an per imprudentiam an volens calcibus oppressæ desiderio
 teneri cœpit, ut puerum libertum *Sabinæ* venustate formæ
 simillimum, cui *Spori* nomen, exsecari jusserit, eoque pro
 uxore usus fuerit. *Xiphilinus* è *Dione lib. LXII. Hist. Rom.*
 35 *in Nerone.* Ipse sanè *Domitianus Earinum Eunuchum* ama-
 verat impensius, quoniam autem *Titus Vespasianus exsecos*
 quoque plurimum dilexerat, vetuit in ejus contumeliam,
 ne quis in posterum intra fines Imperii Romani castraretur
 36 apud *Dionem lib. LXVII. in Domitiano in pr.* *Coccejum*
 quoque *Nervam* legem de non faciendis Eunuchis tulisse
 37 *vid. ibid. in lib. LXVIII. post princ.* Et *Neratii* quidem
Prisci atque *Annii Veri* Consulibus temporibus Scto cau-
 tum erat, *ne quis servum castrandum traderet, secus pro parte*
dimidiâ bonorum mulctaretur l. 6. & l. 3. §. 4. ff. ad Leg.
 38 *Cornel. de Sicar.* *Paulus* autem *ICTus receptar. sententia-*
rum lib. 5. tit. 23. §. 7. ultimi planè supplicii meminit. Qui
 hominem, *inquit, invitum libidinis aut promercii causâ*
 castra-

castraverit castrandumve curaverit, sive is servus, sive liber sit, capite punitur. Honestior publicatis bonis in Insulam deportatur. Verùm ex Constitutione *Divi Hadriani*, ad 39 quam provocat Ulpianus in *l. 4. ff. ad Cornel. de sicar.* perinde est sive invitum sive sinentem quis castraverit, uterq; & castrationem perficiens, & qui se sponte castrandum præbuit, *L. Cornel. de sicariis* tenetur cum bonorum publicatione. *Constantinus* Imperator non solum capitali eos 40 supplicio, qui in orbe Romano Eunuchos fecerint, affici, sed & *locum*, ubi hoc commissum fuit Domino sciente & dissimulante, *confiscari* voluit in *l. 1. C. de Eunuchis*. Ac 41 quando *Leo* Imperator in *l. 2. C. eod. gravissimam* adversus eos statuit pœnam, qui Romanæ Gentis homines, sive in barbaro sive in Romano solo Eunuchos factos emere ac vendere ausi fuerint, aut qui hujusmodi emptionis seu cujuslibet alterius alienationis instrumenta conscripserit, aut qui octavam vel aliquid vectigalis causâ pro his susceperit, exceptis barbaræ Gentis Eunuchis extra Imperium Romanum factis, non aliam nisi *mortis* pœnam indigitari volunt juxta *Glossam ad d. l. 2.* Ex quò simul intelligitur, 42 eandem emptori & Venditori irrogatam esse pœnam; plerumque enim commune crimen emptoris & venditoris est, si quid veneat contra *leges l. 1. ff. ad l. Fab. de plag. l. 1. C. de Cupressis. l. 10. C. de Curs. publ.* eadem etiam *Tabellioni*, 43 eadem *Octavario* seu *Publicano*; qui ita ab *Octavâ* exigendâ vocabatur; tale enim vectigal impositum erat venditioni Eunuchorum *l. 16. §. 17. de Publican.*

Sacratissimus *Justinianus* noster criminis hujus perse- 44 cutionem in *J. Novissimo*, hanc fieri voluit, *ut: si vir castraverit, ipse similiter castretur*, non prorsus iniquè, quippe vix tres illorum ex nonaginta mortem effugiebant;

30 CAP. II. DE CASTRATIONIS SCelere

ac si *incolumis* evaserit, in *gypsum* mittatur, per omne vite
sue tempus ibi mansurus, si *mulier* castrare non verita fue-
rit, ipsa in exilium mittatur, ac prætereà bona illius, qui
queve hoc fecerit *Fisco* addicantur, & si *servus* sit, qui castra-
tus est, is eò ipso liber efficiatur, dominiumque ejus amit-
tatur: ac pari poenâ affici vult eos, qui mandaverint id
45 fieri, aut qui obtulerint personam locumve ad id facien-
dum. in *Nov. 142.* Leo VI. Imperator autem in *Nov. 60.*
clementiorem quodammodò sententiam respicit, dum na-
turæ hujusmodi insidiatores mutilatione vicissim mutilari
prohibet, sed eos qui castraverint, flagris cuteque tenuis
tonsione deformari, atque bonis privatos exules esse, eos
verò qui mandaverint, aut castrationi hominis auctorita-
tem præbuerint, decem auri libris in *fiscum* deferendis
mulctandos inque decennium relegandos, ac si in albo
Imperatorii famulatus sint, prætereà albo prorsus eximen-
dos statuit; *servum* autem, qui injuriam sustinuit, liberum
pronunciat; liberæ conditionis hominem, si sibi ipsi hujus
injuræ auctor fuerit, suo, quod passus est, consensui acce-
ptum ferri jubet. Quam sanè Leonis constitutionem
plerique etiam *ICtorum* in summâ æquitate fundatam non
immeritò contendunt.

46 De cætero non obstat *lex 27. §. 28. ff. ad L. Aquil.*
ubi castrati *pretiosiores* fieri dicuntur, quia scilicet *servi*
castrati, ut *supra* vidimus, habiti sunt in deliciis & mulie-
rum custodes fuerunt. *Menochius de Arbitr. Judic. quest.*
Et caus. lib. 2. cent. 6. casu 570. n. 13. Resp. propterea ex
L. Aquiliâ quidem non tenetur, si ex castratione *pretiosior*
factus, potest tamen, qui castrationem fieri curavit, inju-
riarum vel in quadruplum ex *Legibus XII. Tab.* actione
scil. in factum *d. §. 28. Et gl. ibid.* vel ex *Edicto Edilitio*
con-

conveniri *d. §. 28.* quia semper turpis virilis abscissio judi-
cata est Peretz *ad t. C. de Eunuchis n. 1.* & quia forte mor-
bosus factus est *per l. 7. ff. de edil. edict. juncta l. 6. §. 2. &*
l. 38. §. 7. eod. secus ac animalia in usus humanos condita, 47
quæ castrata majori plerumque usû sunt, quam integra,
quod in equis, bobus, vervecibus apparere volunt. *vid.*
Becmannus in Doctrin Moral. cap. XI. §. 3. p. 173. Item in
mulo, qui ex castratione neque morbi neque vitii quid
habere videtur *vid. d. l. 38. §. 7.*

Quod reliquum est rectè exemptos ab hâc legum ex- 48
ecutione vult Cujac. *ad t. C. de Eunuchis (1)* eos de quibus
Justinus Martyr *in secundâ apologiâ pro Xianis* ibi: sine per-
missû Præfidis & eô sine quendam ex nostris preces sive
libellum Imperatori obtulisse (2) si Barbari in barbarico
solo castrati, eorum enim in orbe Romano licitum est
commercium *juxta LL. supra alleg. (3)* qui cum Clementio 49
juxta Zonaram in can. 24. per morbum in eam partem
irrupunt; cujus rei elegantem suppeditat rationem Leo
in d. Nov. 60. in fin. *Id enim, inquit, naturam non muti-*
lare, sed illi succurrere est. Sicut fieri solet in calculo. 50
Brunnem. ad l. 1. C. d. Eunuchis, & in Canon. 8. synod.
Constantinop. I. *Quemadmodum enim Nicæna prima synodi*
canon, eos qui morbo execti sunt, non punit propter mor-
bum; sic & nos nec sacerdotes, qui agrotos castrari mandant,
condemnamus, nec Laicos, qui propriis manibus ad castratio-
nem utuntur, reprehendimus, hoc enim morbi esse medelam
non autem creaturæ insidias fieri, vel opificium injuriâ affici
existimamus, apud Theod. Balsamoni p. 568.

Sed & id observatû non est indignum, quod quidam
legum auctoritate castrati fuerint in pœnam. Apud Con- 51
stantin. Harmenopulum *lib. 6. Procheiron t. 4.* hæc legas:
obru.

32 CAP. II. DE CASTRATIONIS SCELERE ET POENĀ

obrutefcentibus, hoc est, qui jumenta inscendunt, penis rese-
 52 *cator. Perinde castratione mulctati servi in adulterio &*
furto deprehensi in L. Salicā; de priori casū in tit. 27. §. 4.
ibi: si servus cum ancillā alienā mœchatus fuerit, & de ipso
crimine mortua fuerit, servus ipse aut castratur aut CCXL.
den. qui faciunt sol. VI. culp. Jud. p. 26. è Bibliothecā Pithœi;
 apud Goldastum *in tom. 2. Constit. Imp. p. 7. de posteriori*
in tit. 42. §. 4. ibi: Et si in ipso supplicio furtum fuerit con-
 53 *fessus aut castratur aut CCXL. den. qui faciunt sol. VI. solvat.*
 apud Pith. *p. 40. apud Goldastum d. l. p. 11. Eodem genere*
 poenæ afficiebantur Pæderastæ in Lege Wisigoth *lib. 3. t. 5.*
 54 *§. 5. 7. & apud Theophanem pag. 151. Mulierum oppresso-*
res in LL. Will. Nothi apud Bromptonum p. 982. & Knyg-
 55 *thonum anno 1087. Quandoque & Proditores, quorum*
quidam oculorum & genitalium amissione mulctatus apud
 56 *Sugerium in Ludovico VI. p. 308. Henricus VIII. Anglo-*
rum Rex tempore dissensionis Regni sui & Pontificis Ro-
mani edictum promulgaverat; ut Clericus qui literas banni
Papalis deferret in Regnum, oculos & genitalia amitteret.
 Itemque Presbyteri, qui tempore Interdicti cantare nolue-
 rint, *genitalibus privarentur* apud Goldastum *in tom. 3.*
 Constit. Imperial. pag. 346.

CAPUT III.

DE JURE SPADONUM EU-
 NUCHORUMVE CIRCA CONJUGIUM.

SUMMARIA.

<p><i>Controversiæ de Eunuchorum</i> <i>Conjugio his temporibus Barb.</i> <i>Sorilifius Dresdens. Aula Ca-</i> <i>merarius dedit occasionem</i></p>	<p><i>Plerisque hoc conjugium absur-</i> <i>dissimum est & Divine Insti-</i> <i>tutioni adversum &c.</i> <i>Ordo qui hinc servabitur.</i></p>	<p>2 3 Ra-</p>
--	--	------------------------

SUMMARIA.

33

Rationes ADVERSUS CONJUGIUM. EUNUCHI (Prima ab auctoritate Jurium (1) J. Divini 4
 Eunuchi Malieribus fricticibus videntur similes 5
 (2) J. Canonici 6
 (3) J. Civilis 7
 Omnino autem Imperatoris Leonis Nov. 98. tale matrimonium damnat 8
 Ita quia absque Ecclesia ludibrio illud: crescite & multiplicamini adhiberi nequit in initiatione tatum conjugum 9
 Illia: à sine matrimonii principali, qui hinc ne sperari quidem potest, & propterea ejusmodi conjugia Beze sunt homicidia 10
 Qui juxta Hebraeorum traditionem à præcepto contrahendi nuptias sint exempti? 11
 Crescite & multiplicamini, an se tantum habeat per modum benedictionis, an etiam mandati? 12
 A Mose ad Mosen non surrexit sicut Moses, quomodo intelligatur? 13
 Frustra in Eunuchi conjunctione fructificatio intenditur. 14
 Ita quod ne quidem libidinem extinguat in Ennuchis 15
 Eunuchus suspirans apud Syracidem. 16
 Petulantior juxta Arnobium. 17

Castratione animus libidinosus non aufertur secundum Becmannum. 18
 Terentiana Meretricula de Eunuchi impotentia judicium. 19
 Mulieribus salacibus in deliciis sub prætextu impotentia juxta Juvenal. & Clement. Alexandrin. 20
 Propterea à Turcis in totum execantur. 21
 Ita quod congressus cum Eunuchis in femina libidinem augeat & metus adulterii subsit. 22
 Congressus conjugalis tendere debet ad generationem sobolis, secundum Clem. Alexandr. & Augustin. 23
 Ita; quia ne mutuum quidem adjutorium in hac conjunctione locum habet. 24
RATIONES PRO CONJUGIO EUNUCHI.
 Præcautio prima: nobis non esse sermonem de aliis Eunuchis, quam qui ex castratione passi sunt injuriam 25
 Præcautio secunda: quidam Eunuchorum integris in universum virilibus privati. 26
 Alii altero teste destituuntur, sed in his virtus prolifica unitur 27
 Alii ambobus, omni etiam arri-gendi facultate simul amissa 28

E

Alii

- Alii Veneris stimulum sentiunt, sub distinctione* 29
Conjuges futuri & justam aetatem habeant & corporis integritatem. 30
Aliqui jure à nuptiis arcentur, aliqui naturâ, quatenus natura desunt, quæ nuptiæ desiderant aut contrahendæ aut contractæ cum Donello 31
Illi inter Eunuchos à conjugio non repelluntur, qui Venerem exercere possunt 32
Ut de hoc constet, an permittendum, ut, ad quod Sorilifus se obtulerat, quis tentet cum puellâ congressum? 33
Venetis aliquando noluerunt Adolescenti, qui impotens credebatur, filiam sponsam promittere Parentes, antequam cum puellâ aliâ tentasset coitum 34
Tale cum meretrice periculum fieri concessit Vicarius Episcopi ibidem. 35
Ratio Imapro Matrimonio: à tertio sine, evitacione fornicationis desumpta. 36
B. Lutheri sententia de tertio sine 37
An Principalis sub N.T. matrimonii finis libidinis extinctio? 38
Cypriani & Augustini sententia 38-39
An unus finis sufficiat, si omnes obtineri nequeant? 40

Quatuor à Lutbero gradus constituti eorum, qui honestè matrimonium contrahunt 41

In Eunuchi conjugio duo fines occurrunt, etiam ex sententiâ Facult. nostræ Theol. 42

Ita: quia & senibus unum solam finem intendentibus matrimonium permittitur. 43

Quale Davidis cum puellâ Abisag conjugium juxta Abulensem? 44

Abraham CXL. anno, Massinissa CX. Cato Censorius LXXX. susceperunt liberos &c. 45

Illia: quia sterilibus conjugium conceditur 46

Objectiones Beze & Cypræi resolvuntur 47. 48. 49

Non omnes Eunuchi suâ culpâ libidinosi 50

Castratione libido non extinguitur juxta Epictetum, Basilium, Augustinum. 51. 52. 53

Ita quia & matrimonium propter solam liberorum legitimationem cum concubinâ contractum justum est 54

Licet post susceptos ex concubinatû liberos ante tamen horum legitimationem cum aliâ intervenierint nuptiæ 55

Quamvis etiam contracturus mortivicius sit adeoq; spem amplius nullam suscipienda prolis habere queat 56

Ita; quia & conjugium cum intentione

SUMMARIA.

gentione acque mutuo consensu non coeundi est legitimum. 57	In quo consistat conjugium ipsum? 77
Testimon. Augustini, Fulgentii 58.59	In quo conjugii usus? 78
Aliud August. Testim. 60	In quo conjugii fructus s. effectus? 79
Quale Josephi & Mariae conjugium? 61	Aliud est nec coire nec generare posse, aliud generare non posse, coire tamen posse. 80
Ad Obj. quod appetitus Conjug. cohabitandi sit naturalis &c. 62	Minus ad coeundum requiritur quam ad gignendum. 81
Conjugii laudes ex S. Pagine & Augustino 63.64	Ad matrimonii contrahendi habilitatem sufficit coeundi facultas 82
Sit perpetuum continentia votum illicitum, non illicitum est perpetuo continere 65	Parladorii sententia remiss. 83
De aculeis carnis Anselmi opinio 66	Quod Auctor tr. de Principiis Justi & Decori de Senum Conjugio dicit, locum habet in Eunuchis 84
An conjugium sine corporum commixtione rite subsistat Hugonis de S. Victore sententia 67	Non tamen privato ansu Eunuchus nuptias contrahat nec Sacerdos eis benedicat 85
Uta: quia & congressus Conjugis cum Coniuge gravida non prohibetur 68	Dissuadendum ejusmodi conjugium 86
Emanuelis S.A. & Facultatis Nost. Theologicae judicium 69	Ibi magis caute procedendum, ubi Eunuchorum copia, quae ratio impulsiva Sixtinae Constitutionis 87
Zenobia post conceptionem Maritum non admisit. 70	Examen rationum contra Conjugium Eunuchi ad I. 88
VIIma; a notitia, quam de qualitate habet puella 71	Explicatio textus Deut. 23. v.1. 89
Propter quam cum impotente validum est matrimonium 72	Castrati in V. T. Profelytas justas & libertinas item Nethinaas & Mamzeras dubias ducere poterant 90
Responsum Consist. Lipsiensis Emanuelis S.A. sententia 74	Expositio textus Matth. XIX. vers. 10. & 12. ex Basilio 91
VIIIva; quia non in omni conjugio desideratur conjugii effectus; a quo differt conjugium ipsum & conjugii usus 75. 76	

<i>Cur non mollibus & mulieribus fratricibus similes & quæ ha- rum pœna?</i> 92. 93	<i>Crescite & multiplicamini</i> 112
<i>Quid ad object. Canon. responden- dum</i> 94	<i>Exemplum, quomodo XX. annorum uxorem duxit LXXVI anno- rum</i> 113
<i>Canones sibi aliquando contra- rii</i> 95	<i>An Conjugium præcisè institu- tum propter sobolis procreatio- nem</i> 114
<i>Qui eorum adulterini?</i> 96	<i>Omnes tres matrimonii fines sunt principales</i> 115
<i>Jus Canon. passim spontè receptum & quomodo?</i> 97	<i>Et ad obj. ex August.</i> 116
<i>Responsum ad Sixti V. constitutio- nem, quam studio aliqui Pontifi- ciorum ignorant</i> 98. 99	<i>Et ad obj. Beza</i> 117
<i>Sixti V. constitutio ex Parladorio & Bullario Roman.</i> 100	<i>Et ad obj. Hebraeorum</i> 118
<i>Multum aliquando mali à jure Canonico profectum</i> 101	<i>Differunt: usus rei intermissus & usus rei contrarius</i> 119
<i>Lutheri de eo iudicium</i> 102	<i>Et Hieronymi ad Obj. Vigilanti- um</i> 120
<i>Sixti V. constitutio Bruto Fulmini non absimilis &c.</i> 103	<i>Elegans Augustini ad Obj. Et</i> 121
<i>Et Ad Object. ad. L. Civ. & quæ L. Julia de marit. Ordin. ca- pita.</i> 104	<i>Gustû & tactû parum homines distant à brutis</i> 122
<i>L. Papia Poppæa de procreandis liberis</i> 105	<i>Becmanni non inelegans distin- ctio</i> 123
<i>Quæ causa fuerit condendarum istarum legum.</i> 106	<i>Resp. ad Rat. III. contra conju- gium Eunuchi</i> 124
<i>Et ad l. 39. §. 1. de jure dot.</i> 107	<i>Resp. ad Rat. IV.</i> 125
<i>Quæ Connani, Cujacii, Parladorii interpretatio</i> 108. 109. 110	<i>Eunuchi possunt facere commix- tionem sexuum, licet non semi- num juxta Tostat. Abulens.</i> 126
<i>Quid de Nov. Leonis 98. sentien- dum</i> 111	<i>Basilii huc faciens iudicium</i> 127
<i>Quid Et ad dubium verborum:</i>	<i>Et ad rationem dubitandi Vitam</i> 128
	<i>Et ad Vitam</i> 129
	<i>Pium Fratris ejusdam hâc de re monitum</i> 130

I. MATRIMONIUM ipsum EUNUCHORUM quod attinet,
res sanè est, quæ non caret difficultate propter dissen-
sum

sum Theologorum atque Ictorum; Maximè verò eos inter hæc materia in publica erupit dissidia, cum Eunucho cuidam Italo Mediolanensi, *Bartholomæo Soriliso* Camerario Dresdensis Aulæ Intimo ab *Electore* Divæ memoriæ *Johanne Georgio II.* Conjugium concederetur cum *Dorotheâ Elisabethâ Liechtwerinâ* Virgine XVI. annorum, statûs & qualitatis Corporis Sorilisi non ignarâ, Vitrico Matreque consentientibus.

Et ingens certè catalogus eorum est, qui Eunuchorum sponsalia & conjugia irrita dicunt atque abominanda. *Beza in tr. de repudiis & divortiiis p. 39.* cum Imperatore Leone Ejusmodi, *inquit* Eunuchorum connubia probare non modò absurdissimum, sed & turpissimum fuerit. Cui omnino & illo subscribunt, qui congressum hunc vocant Institutioni Divinæ adversum, naturæ inimicum & in S. matrimonium ignominiosum.

Rationes autem primùm adferamus quæ facere videntur adversus Conjugium Eunuchorum; posthæc, quæ pro stabiliendo eò adduci possunt, & tandem, quomodo dubiis in contrarium allatis sit occurrendum.

Et Ima quidem adversus hoc Conjugium faciens ratio, petitur ab auctoritate Jurium & i. quidem Divini. Videlicet generalem Nomothesian Divinam *Deuteron. XXIII. vers. 1. Non intrabit Eunuchus attritis vel amputatis testiculis & abscisso Veretro Ecclesiam Domini* juxta Rabbiorum aliorumque explicationem, non modò comprehendere exclusionem à Juribus atque beneficiis Ecclesiæ atque Reip. Judaicæ quippe etiam, quia immisericors præsumebatur, non recipi poterat in senatum Paul. Cypræus p. i. *Cap. 9. de Sponsa lib. §. 13. n. 19.* Sed eâ ipsâ etiam Conjugium cum foeminâ Israelitide prohiberi *vid.* Gerhardus

38 CAP. III. RATIONES ADVERSUS

in loc. de conjug. §. 235. Magisq; perspicuum textum occurrere *Matth. XIX. vers. 10. 12.* Accedite, quod ob abusum seminis est, pollutiones Mollibus ex mulieribus fricticibus Tertulliano vocatis (quas Tribades appellant,) nefariâ se libidine polluentibus non sint absimiles ac propterea à Conjunctione adeò honestâ & sanctâ eò magis arcendi, quò majus eo ipso arcetur & evitatur peccatum, *opus carnis* Apostolo dictum *ad Galat. V. vers. 19. Ephes. 5. vers. 3.*

6 2. *Canonici* in C. quod interrogasti i. caul. XXXIII. quæst. 1. & accepisti, I. X. de frigid. & Malef. C. quod sedem 2. X. de frigid. Maximè etiam ob Ballam Sixti V. Pontificis Romani Anno 1586. motû proprio editam.

7 3. *Juris Civilis* cum enim *Lex Julia & Papia* fœcundas desiderent nuptias utique iis, qui prorsus infœcundi essent, uti exemplo est, quinquagenaria juveni nubens & sexagenarius puellam ducens, nuptiis interdixit, *Goddeus ad l. 128. D. V. S. n. 2.* Dubio itaque procul Eunuchi etiam à nuptiarum & liberorum jure arcebantur *l. 39. §. 1. ff. de Jure dotium & L. 14. §. 1. ff. de Manumiss. Vind.* si enim mulier castrato nupserit, dos non est, Ergo nec matrimonium. Hinc etiam castratus matrimonii causâ manumittere nequit, Ergo nec contrahere. Juri Justiniano autem majorem hujus rei effundere lucem *Imperatorem Leonem in Nov. 98. sanctâ. Beza d. loc.* juxta istum enim si quis Eunuchorum ad matrimonium procedere conperiatur & ipse *stupri pœna* obnoxius esse, & qui Sacerdos istiusmodi conjunctionem profanato sacrificio perficere ausus fuerit, *sacerdotali dignitate denudari jubetur.*

9 II. Quod Ministri verbi divini rationes autem non nullæ in ipsis modò allegatis textibus comprehenduntur his Conjugibus, si tales dicendi, benè precari atque sacra ista ver-

verba citra manifestum Ecclesiæ ludibrium effari nequeant: *Crescite & multiplicamini.* Quia

III. finis matrimonii principalis, qui est liberorum ¹⁰ procreatio sperari nequit, quippe *non solum nullus homo sic generatur, sed etiam horrendo quodam modo plurimi homines perduntur, quam ejusmodi Vir muliebri semen inutile reddat, adeo, ut non modo pro scortatore, sed etiam pro homicidâ ejusmodi hominem habeam. Etsi enim in scortatione magnum vitium inest, tamen in eâ simpliciter contra naturam non peccatur sed tantum in avaritia* ait Beza d. tr. p. 250. Etenim ¹¹ sicuti apud Hebræos (loquimur ex eorum traditione) præcepto illo Divino: *Crescite & multiplicamini* omnes masculi tenebantur, ut ante expletum annum XX. Uxorem ducerent, ita ii tantum eximebantur, qui (1) acriori libidinis stimulo immunes assiduo legis studio incumbabant, aut (2) partium, quibus Viri sumus, defectû fuerunt impares generationi. Selden. *lib. 5. de J. N. & G. apud. Ebr. c. 3.* Ab his enim nuptiarum præmia frustra exspectant fœminæ, quibus hæc sola causa est nubendi. D. Ambrosius *in Cant. XXXII. quæst. 2. cap. 1.* scilicet illis permitti nequeunt nuptiæ, in quibus verum fieri nequit divinum fructificationis & multiplicationis mandatum. Est enim istud *crescite* ¹² *& multiplicamini* non sola benedictio, sed & mandatum atque præceptum summi Numinis uti interpretatur *Rabbi Moses* filius Majemon Vir literatissimus Cordubæ Hispaniæ Urbe An. C. 1131. natus, de quo celebre & vulgatum inter Judæos *A Mose (Prophetâ) ad Mosem (Ægyptium ubi maxi-* ¹³ *mam partem vitæ transegit) non surrexit sicut Moses.* Atqui talis fructificatio gratis in conjunctione Eunuchi intenditur; nam matrimonium est Viri & Mulieris conjunctio, quæ fit corporum commixtione ut eâ mediante duo coeant in unam

unam carnem Ziegler. *in not. ad Lancelot. Instit. J. Can. lib. 2. t. 12. §. 14.* Sunt autem Eunuchi, ut cum Clearcho apud Athenæum loquar: *Viri non Viri*; & cum Lanctantio *lib. 1. div. Inst. c. 13. semi viri*, vel cum Plauto & Apulejo: *evirati & emasculati* conf. *supr.*

- 15 IV. Hanc cohabitationem ne quidem ad remedium adversus ustionem & incontinentiam quicquam conducere Eunuchis; eorum enim commixtio tantum abest, ut libidinem expleat, ut magis illam incendat. Cypræus *d. c. 10. §. 13. n. 13.* juxta istud Syracides: spado, Virginem oculis videns & suspirans & ingemiscens *cap. 30. vers. 21.* nimirum, quia quod vult, agere non potest. *Et alibi:* spadonis est concupiscentiâ puellam devirginare. Matrem enim propter sterilitatem non facit, florem tamen ei virginitatis adimere cupit. conf. Espencæus *lib. 5. de contin. cap. 12. pag. 677.* Quasi verò, ait Arnobius, corporalibus his damnis, fiant languidioris audaciæ & non quotidie videamus eos, qui sibi demessuerunt has partes, majoris petulantia fieri atque omnibus postpositis pudoris & reverentiæ frenis in obscenam prorumpere vilitatem, flagitiorum confessione vulgatâ. *apud Anton. Clar. Sylvium in Comment. ad L. Reg. §. XII. Tabul. cap. 17. p. 423.* Scilicet castratio facultatem quidem sed non animum exercendæ libidinis tollit. Be-
- 18 mannus *in Lin. Doctr. Moral. cap. XI. §. 3.* Et uti cum Terentianâ Meretriculâ Scaliger. Eunuchos mulierum maximos esse amatores, sed nihil posse. *in Exercit. 277. dist. 3.*
- 20 Hinc mulieres salaces Romæ & Reginas Eunuchos in deliciis habuisse, quod sine periculo tumoris genitalis assiduo congressu libidinem foverent juxta Juvenal *in Satyr. 6.*

*Sunt, quos Eunuchi imbelles & molle à semper
Oscula delectent: & desperatio barbæ
Et quod abortivo non est opus &c.*

Nem-

CONJUGIUM EUNUCHI.

41

Nempe sub prætextu suæ impotentiaè facilè admittuntur ad filias, & matronas, quas & ipsò affectû & lenocinio corrumpunt. Clemens Alexandrinus *Pædag.* 3. Ac propterea Turci non solos testes ut olim, sed penem quoque abscindunt. Scalig. *Exercit.* 104. *dist.* 8. *pag.* 387.

Imo V. Lascivo & procaci hoc congressû ne quidem in fœminâ libidinem extingvi sed magis incendi. Carpzov. *in Jurispr. Consist. lib. 2. tit. 1. def. 16. n. 1.* Hinc metuedum, ne fœmina ejusmodi incontinentiaè postea stimulis agitata ad adulterinos complexus invitetur Dn. Stryk. *ad J. Eccl. Brunn. p. 660.* Dum enim ex cohabitatione Eunuchi nullum, quem auxiliè desiderat, fructum cognoscit, non inanis est adulterii timor & tumor. Natura nimirum huc nos ducit, ut conjunctionis suæ mas & fœmina exitum videant lætum, partuum sibi similem. Quò Clemens Alexandrinus *lib. 2. Pædag. cap. 10.* respexit. *Non coire, inquit, ad procreationem, est facere injuriam naturæ.* Et Augustinus *lib. 2. de Morib. Manichæor. Nuptia,* inquit, *ut ipsæ nuptiales tabula clamant, liberorum procreandorum causâ marem fœminamq; conjungunt.* Nam natura mulieres ad hoc progenuit, ut partus edant, & maxima eis cupiditas in hoc constituta est *l. 2. C. de indict. Viduit.*

VI. Quia ne iste quidem finis, quem mutuum adjutorium vocamus, in hâc conjunctione locum habet; Prætereà, inquit Beza, quòd nonnulli domestica officia prætexunt, etsi colore aliquo non caret, tamen vanum & inane esse res ipsa demonstrat. Quî enim probabile est, ejusmodi vel Virum vel mulierem sic unâ posse simul consvescere, perinde ac si continentiaè dono essent præditi? *d. loc. p. 250.*

F

PRO

42 CAP. III. PRO CONJUGIO EUNUCHI.

PRO CONJUGIO autem EUNUCHI & ejus validitate hæc facere videntur: Præmittendum autem est:

25 1. Nobis hîc non esse sermonem de quibuscunque Eunuchis sive Castratis, sanè non de iis, qui sibimetipsis has partes demessuerunt aut volentes castrationi (nisi ob morbum) se submiserunt, ii enim ex malitiâ suâ non debent commodum, nuptiarum videlicet præmium, quò nullus humanorum actuum gravior & sanctior est juxta Anton. Contium. *lib. 1. Lect. subsec. c. 4. n. 3.* reportare, sed scelere suo condignam poenam sustinere, ut *supra* vidimus, & canones ipsi in C. si quis abscidit 4. c. Si qui se. 5. dist. 55. canon Apostol. 22. distinguunt. Sed qui injuriâ belli, aut in hastiludiis vel necessitate rei manû Medici aut Barbarorum Persecutorumve citra voluntatem suam hanc passi sunt injuriam. Sed &

26 2. Horum etiam non eadem est qualitas atque ratio; *aliquibus enim penis ipse cum testiculis est excisus* Franc. Conan. *lib. 2. c. 15. n. 9.* alii altero tantùm teste carent, & hi neque ad coeundum neque ad generandum sunt impotentes, quia & in erectione & in seminis productione & concoctione & emissionem non magis deficiunt, quàm coeteri, qui ambobus donantur. Virtus enim unitur in his. Zachias *in quest. Medicolegal. l. 3. t. 1. q. 9. n. 4.* Ludov. Romanus *in tom. 1. sing. DD. sing. 640.* Aliis ambo testes desunt, & horum iterum nonnulli ne quidem penem arri-
27 gere vel stimulos persentiscere possunt. Alii autem & ad Venerem stimulantur & validè etiam exercere eam possunt, atque vel superior testiculi *quedam pars* relicta, ac his non deest aliqua conficiendi semen prolificum, de cujus rei veritate ex præsentium Medicorum judicio constare potest, *vel nulla*, & hinc propriè semen quidem non emittunt, vel
28 emit-

emittunt sed in quantitate nullius considerationis & qualitate tenue & aquosum, atque propterea nullatenus prolificum, voluptatem tamen aliquam coeuntes sentiunt. Zachias d. 9. 9. § 1. 2. 3. 9. 7.

Constat autem matrimonio jungendos debere non solum habiles esse ratione ætatis, sed & sanitatis & integritatis corporis. Strauch. *Dissert. 2. tb. 9.* Prohibentur enim nuptiæ inter aliquos partim *jure*; de quibus *alibi*, partim *naturâ*. Naturâ in his, quibus naturâ desunt ea, quæ nuptiæ desiderant aut contrahendæ aut jam contractæ; *contrahende* consensum desiderant eorum, quorum de conjunctione agitur. Proinde in quibus consentiendi facultas non est, cum his nuptiæ constitui non possunt, quales sunt furiosi &c. *Contractæ* desiderant facultatem sobolis procreandæ, cujus maximè causâ nuptiæ contrahuntur *l. 1. ff. solut. matrim.* in hoc numerò sunt impuberes tam mares quàm fœminæ, quâ de causâ uter conjugum impubes fuerit, placet inter contrahentes nuptias non consistere *pr. J. de Nupt.* Eòdem numerò sunt & ex maribus castrati. Hæc Hugo Donellus *lib. 13. cap. 19. p. 195 f.* Verum hos tunc admitti, quando facultate exercendi Venerem non destituuntur infra ostendemus. An autem tales sint, ad Medicorum judicium recurrendum existimo, nec permittendum, ad quod Sorilifius se obtulerat; Er wolte / wann es ihm zugelassen / beweisen / daß er zu dem Exercitio Veneris nicht gänzlich untüchtig / sondern / daß er amnoch erectionem penis empfinde / den Congressum halten / auch einem Weibsbilde Satisfaction thun / und ihre Brunst stillen und extinguiren könne. *Auct. Der Urtheils-Frage an das Consistorium zu Leipzig in tr. de Conjug. Enuuch. p. 13. n. 14. § p. 59.* Atque hoc est, quod

tanquam adversus bonos mores improbat *Menochius*, quòd, cum Venetiis ob dubium impotentiae parentes cujusdam puellae haesitarent, eam matrimonio tradere adolescenti summæ dignitatis, periculum de ejus coeuntia (*ut loquitur*) cum aliâ puellâ fieri curârint & cognitâ adolescentis congregandi facultate demum matrimonium permiserint. *Idemq;* 35 *reprehendit* in Vicario Episcopi sede Vacante apud Venetos, qui Virum, quem impotentiae arguerant, recludi fecerat in Camerâ cum meretrice, & postquam cum eâ diu degens nihil egerit, sententiam divortii tulerat: *lib. 6. presumpt. 90. n. 4.*

Rationes itaque PRO CONJUGIO has damus:

36 I. Quia *non duplex* tantum matrimonii finis, sobolis procreatio & mutuam adjutorium, sed & *tertius* accedat, necesse est; nempe medicina contra incontinentiam seu evitatio fornicationis: sive, quod idem est, duplicem alii quidem matrimonii finem statuunt, sed secundo tertium finem includunt. Sic *Menzerus in tr. de conjug. p. 16.* Finis, *inquit*, Conjugii duplex notatur. Prior est procreatio sobolis, unde est familiae, Reip. & Ecclesiae propagatio & conservatio. Posterior est mutuam adjutorium, idque tam in communibus vitae officiis, tum (post lapsum) in remedio adversus fornicationem. *Vid* quæ hæc de re adduximus *in Diss. de Insignioribus Jur. Matrim. capitibus cap. 4. per tot.* ubi hunc finem ex S. Scripturâ, Patribus, Theologis recentioribus & ICtis demonstravimus subjicimus jam sententiam B. Lutheri *in Comment. ad XXVIII. Cap. Genes. Tom. IX. Altenb. ibi: sed si absque peccato à commixtione cum muliere abstinere non potes, memento & utere medicinâ, quam tibi Deus ostendit, & si hoc non queris, ut liberos pro-* 37 *eres, nihilominus Medicinam contra peccatum quare, nempe*
ad

CONJUGIO EUNUCHI.

45

ad vitandum scortationem & adulterium. Certè nondum 38
 solidè refutatam vidimus eorum opinionem, qui principa-
 lem sub Novo fœdere matrimonii finem defendunt libidi-
 nis extinctionem cum Cypriano *libro de Disciplinâ & habitu*
Virginum in fin. Is Prima, ait, sententia Dei crescere & generare
precepit, secunda continentiam suavit. Cùm adhuc rudis
mundus & inanis est, copiâ fœcunditatis generamur, propa-
gamur & crescimus ad humani generis augmentum: Cùm
jam refertus est orbis & mundus impletus, qui capere conti-
nentiam possunt, spadonum more viventes castrantur ad
Regnum. Et Augustinus *lib. 1. contra Julianum.* Non enim, 39
 inquit, in solâ, ut deliras, commistione maris & fœminæ
 nuptiarum veritas est, quamvis sine illâ commistione nu-
 ptia filios procreare non possint. Sed alia sunt ad nuptias
 propriè pertinentia, quibus ab adulteriis nuptia discernun-
 tur, sicuti est thori conjugalis fides, & cura ordinatè filios
 procreandi, & (quæ maxima est differentia) bonus usus
 mali, h. e. *bonus usus concupiscentiæ carnis, quò bonò adul-*
teri malè utantur in C. XI. Caus. XXXII. Quæst. I.

Quamobrem licet unus fortè finis non intendatur, 40
 sufficit si duo, vel alter aliquis, ac propterea nihiloseciùs
 matrimonium justè subsistere poterit. Lutherus *quatuor* 41
 eorum, qui *bonestè* matrimonium contrahunt & cohabi-
 tant, gradus constituit, *primum* (sed eorum paucos dari
 asserit) qui generationem prolis spectant; *secundum*, qui in
 remedium concupiscentiæ uxorem ducunt, *tertium*, qui
 venustatem eligunt, quâ se oblectent, ut molliter & suaviter
 vivant, *quartum*, qui ducunt vetulas & Dominas propter
 opes & gloriam, quibus cum *Bernhardo* calicem passionis
 apprecatur in *Comment ad Genes. 24. tom. 9. Altenb.* Hinc 42
 cum uterque finis & evitatio fornicationis & mutuum

F 3

ad-

adjutorium vel sit vel esse possit in Eunuchō, quis conjugium ejus damnabit? Ac propterea rectè *Theologica Nostra Facultas* in Consilio suo *super hanc Controversiā de anno 1668. 17. April.* Sodann das Conjugium bestehet / wann nur ein finis ist / nehmlich daß mutuum adjutorium, wie vielmehr wenn zweene sind und die Nothwendigkeit fleischliche Luste zu vermeiden dazu kommt. pag. 76. Videlicet, quia

43 II. Senibus & decrepitis, qui unicum tantum finem intendunt, curam domesticorum officiorum, ut cum *Beza d. loc.* loquar, sive mutuum adjutorium, matrimonialis conjunctio non denegatur *l. sancimus 27. C. de Nupt. l. se major. 12. C. de legit. hered.* in quā plerique frustra corporum commixtionem tentant, ob virium enim defectum, earum calorem saltem communicari sibi à puellis succi plenis ali-

44 quando expetunt. Hocque est quod *Davidem* excusat cum puellā *Abisag* conjugaliter cohabitantem, quā de re *Abulensis*: Honestius erat, quod puella eum calefaceret, eò, quod cum esset valdè frigidus, oportebat eum fricare minus, & facere *quadam alia erga ipsum*, quæ Vir non potest agere honestè circa Virum, *fœmina autem honestè agere potest.* Et mox: *Ad hoc, quod illa puella calefaceret Regem, oportebat, quod teneret cum in sinu suo, i. e. complexum inter*

45 *brachia.* Quis enim hodie cum *Abrahamo* centesimum & quadragesimum annum agente liberos suscepturus est *Genes. XXV.* Imò ne quidem cum *Massimissâ Numidiæ Rege* nonagenario. *Val. Maxim. l. 4. c. 4.* nec ferè cum *Catone Censorio*, qui octogesimo ætatis suæ anno alterum *Catonem* in lucem prodire fecit. Novissimum tamen aliquod exemplum *vid.* in *Disp. nost. de insign. J. Matrimon. Capitib. c. 3. n. 20.*

46 III. Etiam non paucis sterilibus aliis, *vid.* *Consistorialis*

CONJUGIO EUNUCHI.

47

rialis Iprud. Auctores. *Nec obstat*, quod *Beza* dicit: 1. sterilitatem esse vitium intrinsecum, & quod sensu non percipiatur, sed usu potius & experientia; 2. quamvis non semper sit reipsa medicabilis, merito tamen medicabilem praesumi; 3. Congressum steriliem esse aliquatenus naturalem propter remedium adversus incontinentiam, etiamsi ex eorum congressu nihil nascatur p. 251. Cui *Cypræus* l. 1. 48 de Sponsal. c. 9. §. 13. n. 12. subscribere videtur, sed gratis distinguit: *Longe, inquit*, hæc differunt & quidem in eo, (1) quod de sterilitate non constat ante matrimonium & nuptias factas: cum vitium sit latens & occultum & quod percipi & explorari non potest, nisi constante matrimonio, diutino convictu & usu (2) Personæ enim steriles etsi non gignant, tamen ab initio eâ lege & mente non conveniunt, ut liberis operam non darent. Quin potius liberorum procreandorum causâ copulatos esse, planum est: quos tamen spes fefellit. Atque eâ opinione & spe freti bonâ conscientia convenerunt. Eunuchi verò, qui sese tueantur & defendant, nihil tale habent, ut qui exploratum habentes, sese steriles esse, & partibus genitalibus carere, nullâ foetificandi spe relictâ, mulieres ducunt & mariti fieri volunt &c. p. 418. Respondeo ad *Imum Beza* & 49 *Cypræi*: Non posse me videre, quid juvet foeminam, quæ ex congressu appetit sobolem, quod ob vitium intrinsecum & latens nullum cohabitationis effectum fortiatur; sive lateat vitium, sive pateat, nihil plus minusve consequitur ex utraque conjunctione ob mariti sui sterilitatem & Eunuchi impotentiam. *Ad 2dum*: sterilitatem ad minimum medicabilem praesumi? *Respondeo*, inanem reddi ejusmodi praesumptionem, quando veritate rei contraria vincitur & mulier tot annorum decursu experitur, gratis se nuptiarum præ-

præ-

præmia & ex immedicabili vitio sanitatem expectasse. *Nec ad rem pertinet; quod Cypræus dicit: steriles, etsi non gignant, liberorum procreandorum causâ tamen convenire; jam supra ex B. Luthero demonstratum, varios esse gradus eorum, qui honestè contrahunt & cohabitant, eorum verò paucos esse, qui prolem ex matrimonio quærunt. Et tutos in conscientia esse eos, qui solius libidinis extinguendæ causâ coeunt in matrim. ex J. Can. q. 2. c. solet quæri 6. caus. XXXII. planum est. Ad 3tium: quod congressus steriliū sit aliquatenus naturalis propter remedium adversus incontinentiam, & sufficere, quod liberorū procreandorum causâ, ut modo dictum, copulati sint; Eunuchos autem quo se tueantur, nihil habere. Resp. Ipsos quoq; Eunuchos propter tertium finem conjugium desiderare scilicet contra ardores & flammam pravarum cupiditatum & propter vagas libidines, nec sub Novo fœdere opus esse, ut præcisè procreandæ sobolis gratiâ jungantur, sed sufficere, quòd Uxorem suam habeant propter fornicationem, & vel hõc ipsò
 50 in cohabitatione conjugali satis defendi. Non enim suâ culpâ (de his juxta supra dicta nobis tantum sermo est)
 51 Eunuchi facti, ergo nec sua culpâ libidinosi. *Nam ex sectione membri virilis, ait Epictetus Arriani 2. cap. 20, affectum venerea libidinis non extingui sed magis augeri appetitum, quò
 52 minus datur executio.* Ac sanè, quod de iis, qui mysticam castrationem non probè intelligentes, semetipsos istâ parte privarunt, Basilus dicit: *in libr. de verâ virginitate: Abscissio majorem in abscissi oculis concupiscentiæ flammam arguit, ignem non abstulit, sed animo desiderioque luxuriat & libidinatur.* Id & de his dixero, qui non suâ spontè castrationem sustinuerunt; ut fortè hic illud Augustini *de Verbis Domini serm. 43.* obtineat: *Velimus, nolimus, habemus illas**

illas (concupiscentias) velimus, nolimus, titillant, blandiuntur, stimulant, infestant, surgere volunt, premuntur, nondum extinguuntur.

IV. Quia vel illud matrimonium justum & validum 54
pronunciatur, quod quis cum *concubinâ*, ex quâ liberos
susceperat, propter *solam eorum legitimationem*, ut jura legi-
timè natorum nanciscantur, intendit, ita, ut nec conjugium
intermedium sit impedimento; si V. C. Titius ex concubina 55
susceperit filium, dein eâ mediô tempore dimissâ cum Cajâ
contrahat matrimonium, ex cujus legitimâ cohabitatione
prolem susceperit, Cajâ verò mortuâ priorem istam con-
cubinam uxorem duxerit, eâ solâ mente, ut ex concubi-
natû prognati liberi justî & legitimi fieri queant, validum
pronunciari debet & legitimum. Jacob. Otto *& ibi allegati.*
in Diff. de Restit. Natal. & Infam. tit. 3. §. 8. p. 9. Strau-
chius *Dissert. 4. lib. 9.* Etsi Pater matrimonium contracturus 56
in articulo mortis fuerit constitutus, modô adhuc animi
sensa exprimere queat, uti in Camerâ Imperiali observatum
fuisse meminit Gail. *lib. 2. obs. 141. n. 8.* Ex quo intelligitur,
non præcisè in eo, qui matrimonialem conjunctionem
desiderat, actualem naturalis debiti præstationem atque
spem tollendæ ex cohabitatione sobolis exigî *vid. Otto d. tr.*
§. 34. & ibi allegati.

V. Quia & tale matrimonium illegitimum non est, 57
quod inicitur *cum intentione non coeundi* ex mutuo consensu
vid. I. Corinth. VII. 5. Nam Uxor non habet potestatem
corporis sui, sed vir & contra *vers. 4. ibid.* Hinc D. Augu-
stinus *ep. 70.* Bonifacium Comitem *ita hortatur:* Si per-
Uxorem liceat; si Conjugem non haberes, dicerem, ut in-
sanctitate continentiaè viveres, sed ut ad eam non exhor-
ter, conjux impedimento est, *sine cujus consensione conti-*

G

nenter

„nenter tibi non licet vivere, sed si cum illâ agere non potes,
 „serva saltem pudicitiam Conjugalem & Deum roga, ut
 §9 „quod non potes modò, possis aliquando. Et Fulgentius
 seculo V. Ruspensis in Africâ Episcopus *Epist. I.* ad fratrem
 quendam, cujus uxor in extremis continentiam conjugalem
 voverat sed postea sanitati restituta, carnis fragilitatem
 allegans, ætatis insuper juvenilis incontinentiam confite-
 batur, hæc inter alia scribit: *Tu itaque qua voveris, redde;
 melius non vovere, quam vovisse & non solvere. Proinde
 licitarum rerum usus licitè cum temperantiâ geritur, donec
 rei licita renunciatio non movetur: & quamdiu non tenetur
 ex utriusque mariti scilicet & uxoris consensu perpetua con-
 tinentia promissio, non est illicita conjugalis commixtio, sicut
 enim priusquam simul voverent, reprehensibilis fuit unius
 oblatio, quia legitimi consortis deerat consensus: ita cum pari
 obtulerit uterque consensu, quod est inseparabiliter utriusque
 commune, non erit impunitus si quis Deo voluntariâ devo-
 tione oblatum, illicito crediderit opere temerandum; Sin
 continentiam unus vestrum sine alterius vovit assensu, teme-
 rariè se vovisse noscat, & debitum castâ sinceritate conjugii
 §10 redhibeat.* Quod etiam ex Augustini ad Armentarium &
 Riparium & Paulinam *epist. 45.* liquet: Una sola causa esse
 posset, quâ te ad id, quod vovisti, non solùm non hortare-
 mur, verùm etiam prohiberemus implere, si forte tua
 conjux hoc tecum suscipere animi seu corporis infirmitate re-
 cusaret. Nam & vovenda talia non sunt à Conjugatis, nisi
 ex consensu & voluntate communi: & si præpopere factum
 fuerit, magis est corrigenda temeritas quàm persolvenda pro-
 missio. Neque enim Deus exigit, si quis ex alieno aliquid
 voverit, sed potiùs usurpare vetat alienum *vid. caus. 33. q. 5.
 c. 6.* Exempla Conjugalis continentie *vid. apud Elpenæum
 lib.*

CONJUGIO EUNUCHI.

51

lib. 6. de continentia cap. 3. Atque huc spectat etiam conjugium *Josephi & Mariae*, quæ expressè conjux istius vocatur *Matth. 1. v. 20.* Conjux vera ex primâ fide desponsationis quam concubitû nec cognoverat, nec fuerat cogniturus: Nec perierat, nec mendax manserat conjugis appellatio, ubi nec fuerat, nec futura erat ulla carnis commixtio *Aug. in d. Epist. 45. conf. c. 3. caus. XXVII. quest. 2.* Nec obstat, quod appetitio mutuae conjunctionis, non sit voluntaria sed naturalis, quòd hâc tentemur, uramur, qui verò uritur, habeat contrahendi conjugii præceptum? *Resp. cum Fulgentio antè laudato: siquidem continentiam pari vovisti consensû, tenorem vestrae dilectionis cum Dei timore servate: Et si quando carnis infirmitas mentem pulsât, animus ad auxilium Divinae miserationis accurrat.* Quæ tamen ideò dicta nolumus, ac si sanctum matrimonii fœdus ullo affectum velimus dedecore. Quippe honorabiles nuptiæ & cubile immaculatum Apostolo *ad Hebræos XIII. 4.* conjugalis vita laudabilis est & habet in corpore Christi locum suum, ait Augustinus *Serm. 53. de Verbis Domini c. 4.* Et Paulò post: Novimus membra Christi esse, quæ conjugalem agunt vitam; si membra Christi sunt, id est, si fideles sunt. Saltem id dicimus: mulierem non tangere bonum esse. Et cum laudato Augustino *in cap. 9. de Bono Conjug.* distingvimus inter bona, quæ propter se sunt expetenda ab iis, quæ secundum quod sunt necessaria, sanè, inquit, videndum est alia bona nobis Deum dare, quæ propter se ipsa expetenda sunt, sicut sapientia, salus, amicitia, alia, quæ propter aliquid sunt necessaria, sicut: doctrina, cibus, potus, somnus, conjugium, concubitus: horum enim quedam sunt necessaria propter sapientiam, sicut doctrina; quedam propter salutem, sicut cibus, potus, somnus; quedam propter amicitiam, sicut nuptia,

G 2

con.

- concupitus. Hinc enim subsistit propagatio generis humani, in quo societas amicalis magnum bonum est. His itaque bonis, que propter alia necessaria sunt, qui non ad hoc utitur, propter quod instituta sunt, peccat aliàs venialiter, aliàs damnabiliter. Quisquis verò eis propter hoc utitur, propter quod data sunt, benè facit; Cui ergo non sunt necessaria, si non eis utitur, meliùs facit.* vid. Jonas Aurelianens. Episcop.
- 65 *lib. 2. de Instit. Laicali cap. 1.* Et notandum est, eos etiam, qui aliàs huic sententiæ adversari videntur, id tantùm velle: illicitum esse perpetuæ continentiæ votum, non illicitum esse, perpetuò continere, quod & nos cum *Beza* solùm curamus; & sobrietate, jejuniò, precibus & iis, quæ cum istis cohærent, stimulum carnis coërceri posse statuimus.
- 66 *Quippe frequenter aculei carnis insurgunt suisque nos vitiis & passionibus sauciantes nequaquam in illâ, quâ delectamur, puritatis qualitate stare permittunt, atque ad illam, quam horremus, frigidam voluptatum plenamque sentibus pertrahunt viam,* ait Anselmus Cant. Archi-Episc. in *tr. Ascetic. cap. 3. conf. & cap. 4.* Concludimus itaque hoc quintum
- 67 *punctum* cum Hugone de S. Victore: *Hæc dicta sunt pro eò, quod propositum erat demonstrare, quod sine consensu carnalis commercii conjugium sanctum & verum esse possit, neq; in assensu coitus carnis sanctitas sacramenti conjugalis consistat* in *Erudit. Theolog. c. 1. de Mariâ Virgin. perpet. tom. 3. oper.*
- 68 VI. Quia & talis congressus in matrimonio non est damnabilis, qui fit cum *Gravidâ*, ubi tamen evidens est, supervacaneam ampliùs sobolis procreandæ esse intentionem. Quam in rem Emanuel SA in *Aphorism. confess. voce: debitum Conjugale p. 68.* Nullus, inquit, copulæ modus, si fiat in vase debito, id est, intra uxoris pudenda, est

CONJUGIO EUNUCHI. 83

est peccatum mortale, nec si fiat in festo, aut quovis aliò tempore, aut cum uxore gravidá. Cui subscribere videtur *Facultas Nostra Theolog. in d. Resp. p. 76* Daher ist auch die Lust des Fleisches / wie sie im Ehestande ist / und in der natürlichen Beywohnung gebraucht wird keine Tod- Sünde / obgleich der effect nemlich proles nicht erfolget / als wenn das Weib sterilis oder gravida ist. &c. Quamvis sobriè servata istis temporibus continentia majori ornanda 70 sit laude & encomio, quò nomine maximè celebris Palmyrenorum Regina *Zenobia*, speciosissima mulierum Cornelio Capitolino asserente, omniumque Orientalium foeminarum nobilissima, Trebellio Pollione *in Vitâ Odenati inter Aug. Hist. Script. in Tom. 2. p. m. 260.* judice. Hæc enim tantæ castitatis Uxor, ut nec Virum suum Odenatum, nisi tentatis conceptionibus, sciret: expectatis enim post concubitum menstruis, si prægnans esset, continebat, sin minus, iterum potestatem quærendis liberis dabat *vid. Claud. Espenc. lib. 3. de Contin. cap. 17. pag. 359.*

VII. Vel maximè in præsentì quæstione attendendum esse ad id, quòd, si *foemina conditionis hujus gnara & de qualitate Eunuchi satis informata* in conjugium consentiat, eò validius reddatur. Nec ad rem est, quod dicunt; nullam quidem ei factam injuriam videri, sed tamen non efficere mulieris scientiam, quò minus damnetur, quod est contra bonos mores & suapte natura detestabile. *Posterius enim illud est, de quo controvertitur, quodque fallum esse partim ex supra dictis, partim adhuc dicendis constabit; Prius verò, nimirum mulieris notitiam de conditione jungendi mariti non parum roboris addere validitati conjugii, & ex eò liquere arbitror; quòd, cum alioquin suo modo nullum 72 dicatur cum impotente matrimonium, legitimum tamen*

sit & validum, si non obstante impotentia, quia ejus certior
 facta, foemina consentiat; vel hujus impotentiae maritus
 conscius nihilominus contrahat, separari enim hoc casu
 etiam volentes atque petentes non poterunt. *vid. Cap.
 Consultat. X. de frigid. & Malef. Carpzov. l. 2. Iprud. Consist.
 t. 11. def. 202. n. 2.* Perinde ergo & Eunuchi conditionis
 non ignara foemina cur ad tale connubium non admit-
 73 tenda, non equidem video. Quemadmodum eleganter
 hanc in rem *Consistorium Lipsiense* Anno 1666. respondit:
 Diemeil die Principal-Interessenten umb dieses Gebrechen
 Wissenschaft haben / und dessen ungeachtet ein ander zu
 heyrathen eines beständigen Sinnes seyn und bleiben / auch
 die Mutter der Braut darein gewilliget / und die Verlob-
 niß darauff fortgegangen / die andern Freunde darin nichts
 zu reden und der H. Ehestand von Gott zu ehelicher und
 rechtmäßiger Fortpflanzung des menschlichen Geschlechts
 zwar eingesezet / zugleich aber dem Mann das Weib zur
 Gehülffin zugesellet / und über dies nirgends verbothen
 worden / daß diejenigen Manns-Personen / die nicht Kin-
 der zeigen können / auch nicht freyen noch ein Weib zur
 Ehe nehmen / und damit / wenn es zumahl ohne Betrug
 geschiehet / und das Weib dessen zuvor verständiget wird /
 in ihrer Nahrung / Pfleg und Wartung / keinen Gehülff-
 fen suchen sollen / zugeschweigen / daß bey dieser Mannes-
 Persohn keine solche impotentia zu finden / quae generatio-
 nis actum, die das Eherwerck / sed generationis effectum,
 sondern die Ehe-Frucht allein verhindert. So kan auch
 das geistliche Gerichte diese einmahl mit allem Fleiß und
 gutem Bedacht abgehandelte Sponsalia wider der Principalen
 Personen öffentlichen Willen und Zug keinesweges trennen /
 noch weniger ihnen die Priesterliche Copulation versagen /
 son-

Sondern es gehet dieselbe auff ihr ferneres gebührendes
Suchen billich fort *B. R. B. apud Dominum Stryk. in
addit. ad Jus Eccles. Brunnem. lib. 2. cap. 17. p. 665. & in
tr. de Conjug. Eunuch. pag. 16.* Quam opinionem etiam 74
amplectitur Emanuel SA. *in d. tr. scienter, inquit, contra-
ctum cum impotente matrimonium tenere alii ajunt, alii
negant: Tales certè separandi non sunt, sed debent ab
inpudicis actibus abstinere p. 213.* Quì autem in iisdem
terminis Eunuchi matrimonium subsistere nequeat; nulla
vera differentia ratio urget, vel maximè;

VIII. Ideò, quia omnino distingvendum est inter 75
*Conjugii usum & effectum; seu: Conjugium ipsum, Conjugii
usum & conjugii fructum; Conjugium ipsum facit consensus 76
non concubitus; quò sensu Ambrosius in C. XXVII. q. 2. c. 5.
Non defloratio Virginitatis facit conjugium, sed pactio
conjugal. Denique cum jungitur puella conjugium est,
non cum Viri admistione cognoscitur. Et in C. tua frater-
nitati 25. X. de sponsalib. Matrimonium in veritate contra-
hitur per legitimum Viri & mulieris consensum; quod &
dudum Ulpianus in lib. 36. ad Sabinum docuit; Nuptias,
inquit, non concubitus sed consensus facit in l. 30. ff. de R.
J. Conjugii Usus autem, seu ut Hugo de S. Victore dicto 77
loco officium conjugii, nihil est aliud quàm sexus commix-
tio; vel nuptiale ministerium, uti cum Augustino & Leone
M. loquitur Espencæus lib. 6. c. 4. de continent. in init. Tan- 78
dem conjugii fructus, seu, quod perinde est, effectus, est
sobolis procreatio sive ipsi liberi, quos ideò concipimus
& edimus, ut ex prole eorum diuturnitatis nobis memo-
riam in ævum relinquamus. l. 220. in f. ff. de V. S. ac quibus
omnia, quæ nostra sunt, ex voto paramus l. 50. §. 2. ff. de
bon. libert.*

Ad

Ad hoc autem, ut matrimonium subsistat, non præcisè desideratur conjugii fructus, sed sufficit in quibusdam conjugii usus, consistens in copulâ carnali. Nam quamvis nonnulli speratum ex conjugali cohabitatione effectum videre non possint, satis tamen est, quòd opere cohabitationis defungi queant. *Aliud* enim est, non solum ad generationem impotentem esse, sed etiam ad Venerem exercendam extincto prorsus ipsarum partium vigore ac calore, h. e. nec coire nec generare posse, *aliud* autem est coire posse, generare tamen non posse; Etenim plura ad gignendum requiruntur, quàm ad coeundum; scilicet Veneri vel flatus distendens satis est; ad gignendum autem, sive perfectum coitum tria desiderant Physici: flatum, calorem & semen. Scaliger *de subtil. ad Card. Exerc. 104. n. 8. p. 387. & Exercit. 175. p. 569. conf. Gödd. ad l. 128. de V. S.*

80
81
82
83
84

Illis verò i. e. qui coeundi potestatem habent, licet generandi potestate destituantur, matrimonium non denegamus, sic enim, quia non omnino ad rem Uxoriam inhabiles sunt, ne in pejora ruant adulterii aut fornicationis flagitia, conjugalem potius cohabitationem ad extinctionem libidinum indulgeamus, Conferatur dextrè Parladorius *in quotid. different. diff. 85. §. 1. & 2.* Atque, quod Auctor *tr. de Principiis Justi & Decori*, Hobbesianæ alioquin Philosophiæ strenuus defensor, non ineleganter de Senibus, id ego ob paritatem rationis dixero de Eunuchis *p. 45. sq.* *In provectioris autem, inquit, ætatis hominibus (de Eunuchis idem sentio) illa copula damnari non potest, non magis quàm vindictæ appetitus in homine infirmo, qui novit suas vires pares non esse in propulsando malo: justè enim tamen irascitur, quia accepit injuriam. Sic justè copulam appetit etiam capularis senex, (Eunuchus) quia objectum adest istius*
appe-

CONJUGIO EUNUCHI.

57

appetitus scil. mulier: licet sciat, se finem (proximum à natura intentum, liberorum procreationem, ut loquitur paulo ante) non posse assequi, non ideò ab usù juris sui prohiberi potest. Et sicut licet cuivis propter acceptam injuriam irasci, etiam si suis viribus diffidens desperet actualem aliquam noxam inferre posse inimico: sic etiam cuivis licet inire matrimonium, etiam si de procreatione liberorum desperet. H. J.

Sed cum hoc tamen moderamine hæc à nobis dicta esse volumus; scil. non propterea ausù quemlibet Eunuchorum privato ritè ejusmodi nuptias inire vel Sacerdotem iis benedicere posse; sed *cognitione desuper Principis aut Vicarii Magistratus opus esse, ut de animo Eunuchi ejusque coëundi qualitate & potentiâ constare queat; Dissvaderi enim debere ejusmodi matrimonium, haud difficulter concedo, etiam ad evitandum, quod quandoque non tam datur quàm sumitur, scandalum; Mulieribus non facile permittendum, ut Eunuchis nubant, & prestare mulieres ejusmodi graviter admonere, ne in pœnitendas & innuptas illas nuptias & scortationis periculum se precipitent. Gerhardus in artic. de conjug. n. 235. & cum eò Eichsfeldius in Orthodoxiâ Casuali sect. 3. c. 13. tb. 32. Maximè autem ibi locorum sollicitè & cautè procedendum, ubi hoc hominum genus non rarum, sed frequens est; quæ ratio etiam permovit Sixtum V. ut adeò rigidam connubiorum ejusmodi censuram emitteret; initialia enim Bullæ hæc sunt: *Cùm frequenter in istis regionibus Eunuchi quidem & Spadones, qui utroque teste carent, & ideò certum & manifestum est, eos verum semen emittere non posse, matrimonia cum mulieribus præsertim hunc ipsum eorum defectum scientibus contrahere presumant, idque sibi licere pertinaciter contendant, & super hoc diverse lites & controversiæ ad tuum & Ecclesiasticum**

H

fo-

forum deducantur, requisivit à nobis Fraternitas tua, quid de hujusmodi connubiis sit statuendum? Jam itaque,

88 Superest, ut RATIONES CONTRA EUNUCHI CONJUGIUM supra adductas exeminemus:

Ad. I. quâ ad *J. Divini* auctoritatem confugiunt, eâ
89 id minimè probant, quod probare intendunt. Nam *Deuteron. XXIII. vers. 1.* intelligitur ejusmodi Eunuchus, cui non solum testes amputati, sed & veretrum abscissum, & præterea à publicis tantum muneribus in Ecclesiâ & Republ. arcentur; quâ de re seqv. cap. pluribus. minimè verò à matrimonio, accedit quod lex hæc non naturalis sit, sed merè positiva & forensis; quæ quantum obliget, neminem latere potest *vid. Lutherus in exposit Deut. XXIII. tom. 5. Alteburg. fol. 1110. confer. Joh. Adam. Osiander ad*
90 *Grotium l. 1. d. J. B. & P. c. 1. ad tb. 17. obs. 2.* Imò Castratos sive Eunuchos Profelytas justas & libertinas ritè duxisse, nec non Nethinæas & Mamzeras dubias sed non manifestas, refert *Seldenus lib. 5. de J. N. & G. juxta Discipl. Ebrear. c. 16. p. 659.* Et sufficit, quod Eunuchi cum fœminâ conjugium nullibi in Sacris expressè prohibeatur. *vid. tr. de*
91 *Conjug. Eunuch. p. 122.* Textum autem *Matth. XIX. v. 10. & 12.* quod attinet, supra responsum est, quando quædam „de mysticâ castratione adduximus. Quam in rem eleganter *Basiliius: sunt, inquit, Matth. XIX. spadones ex utero* „*Matris ita nati, naturæ iis prærogativâ, eò, quod cõitum* „*irritat, exsecti, nuptias respuunt. Sunt & ab hominibus* „*facti; non vi tantum aut ferro, sed & diligenti custodiâ* „*& doctrinâ ad virginitalis observantiam inducti, ut quæ* „*Virgo à Patre servatur I. Corinth. VII. sunt & qui seiplos* „*propter Regnum cœlorum exsecant, aliis præstantiores:* „*nam primi quidem naturæ beneficio aut maleficio, non*
casti-

asserente Hyeronimo Balbo, Episcopo Gurcensi *in lib. sing.*
 96 *de Coronatione cap. 6.* Maximè autem priorum Pontificum
 Epistolas ac conciliorum canones maleferiatos quosdam si
 non primùm finxisse, fictas saltem nãnias ementito anti-
 quitatis titulo in publicum protrusisse, apud Doctos dubio
 amplius caret. Quippe Epistolæ illæ, quæ eorum Ponti-
 ficum, qui ante Siricium vixere, nominibus, collectione
 quâdam Decretalium *Isidori* titulo hodiè circumferuntur,
 post tempora demum Caroli M. orbi obrudi cœperunt,
 quod & ipse Baronius confiteri tenetur *ad Ann. 865. &*
 97 *tom. 2. Annal. ad ann. 102. sect. 7.* Quoniam tamen sponta-
 neo ac liberrimo Principum consensû passim hoc jus est
 receptum, Sixtin. *de Regalibus lib. 1. c. 4. n. 118.* & meritò,
 quatenus verbo divino non est contrarium Matth. Stephani
de Juris dict. l. 3. p. 1. c. 3. n. 23. Brunnem. *in paratil. ad*
Wesembec. t. d. J. & J. quest. 18. Inde in non paucis casibus
 atque quæstionibus controversis & cum primis in matri-
 98 monialibus legimus hujus Juris vestigia. Textus itaque ex
 hoc jure pro stabiliendâ adversûs Eunuchi matrimonium
 opinione adductos si inspiciamus, de frigidis & impoten-
 tibus ibi agi non de Eunuchis, obscurum haud esse potest.
 Cœterùm etiam hâc de re Jure Pontifico diversas fuisse
 sententias, diversaque decreta *ex C. 2. de Frigid. & Malef.*
 constat; hanc tamen obtinuisse consuetudinem, ut quâ
 quis uxore potiri non possit, vel suo vel uxoris vitio, propte-
 reâ eam tamen non dimitteret, sed retineret ut sororem,
 liquet *ex C. 2. 3. 4. eod. tit. confer. Cujac. ad t. de Frigid. &*
 99 *Malef. Decret. Greg. IX. post. tom. 3. oper. p. 308.* Tandem Sixti
 V. Bulla ad quam Frater Urbanus ab ascens. Carmelit. *part. 2.*
Inst. Jur. Can. cap. 7. §. 6. & Henricus Henriquez *in tom. 1.*
summa Theolog. Moral. lib. 12. de imped. matrim. cap. 8. pro-
 vocant,

01

ADVERSUS CONJUGIUM EUNUCHI. 61

vocant, quòd is generaliter suã constitutione declaraverit, spadones sive Eunuchos utroque testiculo privatos, esse & semper fuisse omnino matrimonio inhabiles etiam sciente & consentiente fœminã; à multis, etiam Pontificiis fortè studiò ignoratur. Sic Henr. Canisius *lib. 2. Instit. Jur. Can. tit. 15. in not.* posteaquàm matrimonium Eunuchi eò casû quò erigere possit & immittere in vas debitum mulieris, etiamsi sine semine fiat, cum Navarro approbasset, inque contrarium supra citatum Henriquez ad Bullam Sixti V. provocantem allegasset; *Verùm, inquit, hætenus videre non licuit eam constitutionem, ut inde certio rem sententiam potuissim elicere & lectori proponere.* Proponit tamen eam, ¹⁰⁰ Parladorius inter quotidianas differentias. *Diff. 85. §. 2. ubi Sixtum V. Rescripto ad Hispaniarum Legatum sive potius Nuncium Apostolicum Episcopum Navarrensem ita causam hanc decidisse refert, quæ autem bis præmissa sunt supr. in fin. rationum pro matrimonio Eunuchi vidimus.* Frater-
 nitati tuæ per præsentem committimus & mandamus, ut
 conjugia per prædictos & alios quoscunque Eunuchos &
 spadones utroque teste carentes cum quibusvis mulieribus
 defectum prædictum sive ignorantibus sive etiam scientibus
 contrahi prohibeas eosq; ad matrimonia quomodocunq;
 contrahenda inhabiles auctoritate nostrâ declares. Quibus
 reliqua Sixti tom. 2. Bullarii Rom. ad An. 1586. subjungenda:
 Et tam locorum ordinariis, ne hujusmodi conjunctiones
 de coetero fieri quomodocunque permittant, interdicas
 quam eos etiam, qui sic de facto matrimonium contra-
 xerint, separari cures & matrimonia ipsa de facto con-
 tracta nulla irrita & invalida esse, decernas. Eos etiam qui
 sic jam contraxerunt, si appareat, illos non ut castè simul
 vivant, contraxisse, sed actibus carnalibus & libidinosis operam

„dare, simulve in uno & eodem lecto cum predictis mulieribus
 „dormire convincantur, omnino similiter separari cures. Nos
 „enim ita in promissis & non aliter per quoscunq; iudices
 „& Commissarios quacunq; auctoritate & dignitate fungen-
 „tes, sublatâ eis & eorum cuilibet, quâvis aliter iudicandi &
 „interpretandi facultate in quacunque causâ & instantiâ
 „iudicari & definiri debere; & si secus super his à quoque
 „quâvis auctoritate scienter & ignoranter attentatum for-
 „san est hætenus, vel attentari in posterum contigerit,
 „irritum & inane decernimus. Non obstantibus cujusvis
 „Civitatis, Provinciæ aut Regni statutis, legibus Municipali-
 „bus aut consuetudinibus, quæ abusus potius & corruptelæ
 „censendæ sunt, etiam si ab immemorabili tempore obser-
 „vata dicuntur, cæterisque contrariis quibuscunque.

Verùm ad hanc Bullam Papalem id respondemus, quod
 totalioqui toti Juri Canonico, quod in terris Ecclesiæ Romanæ
 ferè à solius S. Pontificis pendet potestate, in casibus verbo
 divino contrariis opponere solemus. Videlicet, non in totum
 recipi Canones, sed quatenus res in eo propositæ juris natu-
 ralis & Divini vestigia imitantur. *vid. Hunnius de Auct. J.*
Civ. & Can. cap. 14. Plus enim mali ab illo jure enatum
 esse, quam boni, asserere non dubitavit Conringius *de*
 „*Origin. Jur. German. c. 26.* Nam ex hujus juris canonibus
 „& decretis didicimus Christi Patrimonium esse Regna,
 „opes ac possessiones; sacerdotium Christi & Ecclesiæ Pri-
 „matum esse imperium; Gladium Christi esse potestatem
 „temporalem, Episcopos esse Ecclesiæ non ministros modò
 „sed capita: bona Ecclesiæ non modò Doctrinam Evange-
 „licam, ardorem fidei, contemptum mundi sed vestigalia,
 „decimas, oblationes, collectas, purpuram, mitras, aurum,
 „argentum, gemmas, prædia, pecunias; & summi Pontificis
 esse:

CONTRA CONJUGIUM EUNUCHI. 63

esse: gerere bella, dissolvere fœdera, solvere iuramenta⁶⁶
absolvere ab obedientiâ & domum orationis facere spe-⁶⁶
luncam latronum &c. Cornelio Agrippa Judice *de Vanit.⁶⁶*
scientiar. cap. 92. Unde Beatus Lutherus: Das geistlichero²
Recht ist/ wie alle Juristen sagen/ ein Buch voller Unflats/
das nach Geld stincket. ap. D. Heinric. Linkens *in Discurs*
pralim. de Jurib. Templorum pag. 9. quatenus scilicet ea, quæ
Sacris Scripturis adverla sunt, ac non nulla futilia in eò
comprehenduntur, quam etiam ob causam hujus juris ex-
equias apud Wittebergenses, contradicentibus cum pri-
mis Ictis Henningio à Gœden & Hieronymo Schurffio, fieri
voluit. Multa enim alioqui etiam in eò contineri à Prin-
cipibus Protestantibus jure merito recepta, nemo ambigit.
Sed & quis non videt, multorum recentioris ævi Pontifi-
cum Romanorum constitutiones atque Decreta ejusdem
esse farinae, quorum si substratae materiae ratio admitteret,
longum adducere possemus catalogum, in quem hanc etiam¹⁰³
Sixti V. conjicimus, Bruto suo Fulmini adversus Henricum
Navarrae postea & Galliarum Regem itemque Henricum
Borbonium Principem Condaem quondam emissio ob irra-
tionabilitatem suam non absimilem, quippe non solum
contrahenda Eunuchorum matrimonia prohibet, sed &
contracta rescindi jubet; Illud dum facit, extinctionem
libidinis in vas indebitum mitti mandat, adulteriis & for-
nicationibus ansam suppeditat, hoc verò sacerdotalem
benedictionem derisoriam reddit, contra Divinum effatum:
Quos Deus conjunxit, homo non separet. Imo vel ideò,
quia constitutio ista & rationibus destituta & contra bonas
rationes data vim atq; robur legis universalis habere nequit.

Juris autem Civilis dispositionem si lustremus, & primò¹⁰⁴
quidem *L. Juliam de maritandis Ordinibus* ea Ann. 735. à C.
Julio

Julio Octavio Augusto juxta Franciscum Hotomann. in lib. sing. de Legib. Pop. Rom. lit. 7. lata ex his inter alia consistebat capitibus: Ut omnes Cives Romani viginti annis majores uxores sponsas ve haberent: ut qui liberos, quos in potestate haberent, injuriâ prohibuerint uxores ducere vel nubere, à Magistratû cogerentur in matrimonium collocare & dotare: ut nuptiæ essent fecunda: ac propterea; ne quinquaginta annis minor sexagenario nuberet, neque Vir hâc atate junior quinquagenariam uxorem duceret. Hôcque etiam L. Papiâ Poppæâ de

¹⁰⁵ *procreandis liberis, quæ M. Papium & Qv. Poppæum auctores habet, cautum fuisse, idem refert Hotomannus lit. P.*

¹⁰⁶ *Erat nimirum exhausta cædibus atque bellis civitas, ut itaq; sobole iterum repleretur, & Respubl. hominibus abundaret, fertilia desiderabantur conjugia, quod fieri non poterat, si vel Vir ad generandum idoneus fœminæ effœtæ, quæ concipere & parere amplius nequiverat, vel, vice versâ jungeretur. Quam tamen postea prohibitionem sustulit Imperator in l. 27. C. de nuptiis. Confer, Ant. Augustin. d. LL. SCt. p. 77. Alber. Gentil. de Nupt. lib. 5. c. 3. vid. quæ in Disp. nostr. de Insigniorib. Jur. Matrim. capitibus cap. 3. n. 2. & seqq. adduximus. Ac propterea à L. Julæ & Papiæ Poppæ prohibitionem argumentari velle ad Eunuchorum connubia, inconueniens esse judicamus. Ulpianus autem in L.*

¹⁰⁷ *39. §. 1. de Jure dotium asserto nostro non obstat; si spadoni, inquit, mulier nupserit, distinguendum arbitror, castratus fuerit nec ne; ut in Castrato dicas dotem non esse, in eo, qui castratus non est, quia est matrimonium & dos & dotis actio*

¹⁰⁸ *est. Ex eò enim evidens est atque manifestum, Franci co Connano Interprete lib. 2. Comment. J. Civ. c. 15. n. 9. non omnem spadonem à Jure connubiorum excludi, sed tantum castratos, scil. qui ne experiri quidem valent aut tentare,*

quid

quid in hoc genere possint, illos verò, quibus tantum testes
desunt, aut evulsi aut attriti, quia non omnino ad res vene-
reas inepti, sed iis operam dare possunt nullà licet sobolis
spe, non prohiberi, quò minus matrimonia contrahant. vid.
Connan. *d. loc. plurib.* Inde per eandem *l. 39.* Cujacius *post. 109*
tom. 3. oper. p. 308. ad tit. de frigid. & malef. probat, Jure Civ.
Spadones matrimonia contrahere posse, licet subjiciat, quia
non est spado omnino extra spem procreandorum libero-
rum, cui peculium est salvum. Nobis tamen cum Connano
sufficit, ad id, ut matrimonialis conjunctio locum habeat,
quòd spes licet prolis adempta, actus tamen matrimonii non
prorsus desit. Eleganter *Parladorius*, dum rationē dat diffe-
rentiæ, cur spado uxorem ducere possit, castratus non item:
Mihi, *inquit*, si inter tot tantosq; Viros sententiam dicere li-
cet, illa verior videtur esse ratio, quia castratus, ut qui totis
careat genitalibus, *penitus ad rem Veneream inhabilis sit,*
at spado, *quanquam generandi non habeat potestatem, quia*
tamen coeundi habet, non omnino ad rem uxoriam inha-
bilis est. Igitur castratos tanquam ad rem veneream peni-
tùs inutiles pro nihilo habuerunt leges, quod ad maritalia
jura attinet, at spadones, *quia coeundi habent potestatem, etsi*
illis generandi desit potentia, non omnino despexerunt jura,
quia scilicet hanc generandi potentiam, tanquam ab ocul-
to naturæ genio dependentem sui juris non esse judicarunt,
sed naturæ. *in quotid. differentiis diff. 85. §. 1. n. 1. -- 6.* Ex di-
ctis etiam de vero *l. 14. ff. de manum. vind.* sensù constare,
arbitramur. Leonis autem Imperatoris cognomento Phi-
losophi *Novellam 98.* tanti non esse momenti existimamus, ut
propterea ab allegatis rationibus ipsiusque Juris Civilis dispo-
sitione abeundum sit, is quippe ingenii & Philosophiæ, quâ
nonnunquam abusus, fiducia non rarò temerè quædam cor-

rexit ac mutavit, unde etiam *Albericus Gentilis* Novellas Eius negat authenticas, quòd multa contineant absurda, impia, ridicula & superstitiosa, *vid. Hunnius de Auct. J. Civ. & Can. c. 6.* Quamobrem tantum abest, ut aliqua earum apud nos sit auctoritas, ut nec atate ejus unquam obtinuerint, ait *Cujacius lib. 17. obs. 31.* nec postea in Germaniâ aliisve Regionibus vim Legum habuerint. *Hieronym. Brukner. in decis. Matrim. cap. XI. n. 31. p. 422. Conf. sepius alleg. Theol. nostræ Facult. Respons. p. 98. & seq.*

- 112 Ad II. quâ urgetur, consveta benedictionis verba *Crescite & multiplicamini* non sine Ecclesiæ ludibrio à sacerdote hoc in casu adhiberi; *Respondemus:* quod in præalleg. Disp. nostra *c. 3. n. 7.* regessimus, ubi dubitatio eadem circa matrimonium senum atque decrepitorum sublata, nimirum benedicendi hanc formulam circa sacram matrimonii initiationem *non præcisè requiri ut finem*, sed adhiberi in piam *Divine & primæ institutionis memoriam* ac propterea etiam
- 113 *ann. 1666.* mense Jun. cum Hamburgi in æde sacrâ D. Catharinæ foemina LXXVI. annorum Catharina Bolters matrimonio jungeretur Masculo XX annorum, formula ista non
- 114 prætermissa; Nec sequitur conjugium à Deo institutum est propter sobolis procreationem, E. quando casû aliquò impediti hunc finem non assequuntur, commixtio eorum est contra ordinationem Divinam & ipsi naturæ adversa. Planè *Ludovicus Dunte in Casib. Conscient. p. 803.* Darzu ist/ inquit, vornehmlich der Ehestand geschaffen/ daß eines des andern Gehülffe seyn soll; Adam solte arbeiten/ Haushalten/ regieren/wann er auch in seiner Unschuld blieben wäre. Solches würde ihm zu schwer worden seyn: darumb hat ihm Gott eine Gehülffin geschaffen; und das ist finis primarius matrimonii, daß eines des andern adjutorium und Gehülffe sey/

sey/ Gott den Schöpffer zu erkennen/ ehren und anzubehnten/
 auch zu arbeiten und Hauszuhalten/ und ist also fürnehmlich
 der H. Ehestand eingesehet/ daß die beeden Eheleute zusam-
 men Gott erkennen sollen. Und hierauff spricht er allererst:
 Wachset und mehret euch. Seyd fruchtbar und fül-
 let die Erde. Es ist aber offenbahr/ daß nicht alle Menschen
 fruchtbar seyn und die Erde füllen/ das ist/ Kinder zeigen;
 daraus denn folget / daß der Mensch nicht *principalissime*
 darumb von Gott in den Ehestand gesehet / daß er auch
 Menschen zeigen soll. Der Ehestand ist ein mysterium,
 dadurch Christi Ehe und Liebe vorgebildet ist/ welche da nicht
 bestehet in Kinderzeigen/ sondern in herzlichher Liebe und Ge-
 meinschaft. -- Fruchtbarkeit machet keinen Ehestand/ wie
 Unfruchtbarkeit keinen auflöset. Et sanè, si ex his verbis
 benedictionis necessitas procreandæ sobolis colligenda, vel
 ea fortè in steriliū conjugii omittenda, neque illa verba,
 quæ agri spinis & carduis referti mentionem faciunt, adhi-
 beri possent in nuptiis ejus, qui agricola non est. Hochmann.
de benedict. nupt. cap. 4. §. 29. Itaque quamvis non in omni
 conjunctione maritali illa per prolem incrementum atque
 multiplicatio in effectu obtineri queat, sufficit tamen quod
 aliæ preces atque vota pro incolumitate, prosperitate & con-
 cordia fieri atque nuncupari possint.

III. Finis matrimonii principalis an sit liberorum pro-
 creatio, dubium redditur a nonnullis, quod & ex iis, quæ ex
 Ludovico Dunte modò allegavimus, constat. Nos cum illis
 facimus, qui *plures matrimonii fines statuunt, eosque non sub-*
ordinatos sed ultimos; procreationem sobolis, mutuum adjuto-
rium & evitacionem fornicationis, pro qualitate videlicet sub-
 jecti, ut *supra* suo loco diximus & ex B. Luthero *ex Comment.*
ad Genes. 24. tom. 9. Altenb. p. 697. demonstravimus, ubi in-

ter alia hæc habet: Secundus gradus eorum est, qui uxores ducunt vitandæ fornicationis gratiâ. *Non averfantur aut oderunt prolem, sed principalis eorum finis est, ut castè & pudicè vivant.* Nimirum prout in matrimonio senum principalis finis est, mutuum adjutorium. *vid. Disp. nostra Matrim. ante alleg. cap. 3. n. 16.* ita præter hunc alius quoque concupiscentiæ videlicet remedium obtinet in Evnucho. Novi quidem, Præsulem Hipponensem Augustinû *l. 9. de Genes. ad Lit. c. 3.* mutuum adjutorium non absolutè finem dicere, sed in respectu ad usum conjugalem in generatione & educatione; si autem, inquit, quæritur, ad quam rem fieri oportuerit hoc adjutorium, nihil aliud probabiliter occurrit, quàm propter filios procreandos. Verum idem postea *lib. de bono conjugali c. 1.* Poterat, inquit, esse in utrôque sexû sine tali commixtione alterius regentis, alterius obsequentis amicabilem quadam & germana conjunctio *conf. cap. 3. ibid. vid. alleg. Dissert. d. c. 3. n. 23. & seqq.* Id autem durum est, quod Beza dicit: *horrendò quòdam modò plurimos homines ex hac conjunctione perdi, semen muliebri ab ejusmodi Viro inutile reddi, huncq; pro homicidâ debere haberi?* Quis enim non videt, illud exinde inconueniens sequi: ejusmodi etiam conjugem, qui sterilis cum fœminâ hujus sterilitatis non ignarâ matrimonium contraxit; ex paritate rationis debere haberi pro homicidâ, cum si subjecto per omnia bene disposito fœmina fœcunda aptaretur, hanc conjunctionem sobolis procreatio exciperet. Nec est, quod *Hebræi* dicunt, illud *Crescite & multiplicamini* non se per modum benedictionis tantum, sed & imò magis per modum mandati ac præcepti habere; *Resp. 1.* Hoc nos fateri de Veteri Fœdere, non item de Novo. Cum adhuc radis mundus & inanis est, copiâ fœcunditatis generamur, propagamur & crescimus ad humani generis augmen-

augmentum; Cùm jam refertus est orbis & mundus impletus, qui capere continentiam possunt, spadonum more viventes castrantur ad Regnum ait *Cyprianus in lib. de disciplina & habitu Virginum in fin.* Vid. supr. Ratio. 1. pro Conjug. Euvuchi. (2) Longè ab invicem differre: *Non uti re aliquâ* 119
& usum rei naturalem subvertere. Sive: aliud esse, usus rei intermissus & usus rei contrarius. *vid. Auctor. tr. de Principiis Justitiae & Decori p. 39. & seq.* vel ut alii: diversa esse, finem Conjugii non assequi & fini Conjugii illicito modo adversari; hoc est culpabile, istud non item. Nec obstat, si cum Vigili- 120
 lantio objeceris: si omnes Virgines fuerint, nuptiæ non erunt, interibit genus humanum? *D. Hieronymus* huic potius illudit, quàm respondet: *Infantes non vagient in cunis, obstetrices absq; mercedibus mendicabunt & gravissimo frigore solus atq; contractus Dormitanius vigilabit in lectulo: hęc enim modò si omnes te cum fatui sint, sapiens quis esse poterit?* De- 121
 votè *Augustinus de bono conjugali cap. 10.* objicientibus: quid si omnes velint continere, unde subsistet genus humanum? *Utinam, regerit, omnes hoc vellent, duntaxat in charitate -- multò citius Dei Civitas completeretur & acceleraretur Terminus seculi,* ap. *Cl. Espenæum, lib. 5. de contin. cap. 6. p. 632.* Nam 122
 istæ voluptates duæ gustus & tactus, id est, libidines in cibos atque venerem prodigæ, solæ sunt hominibus communes cum bestiis, & idcirco in pecudum ferorumque animalium numero habetur, quisquis est his ferinis voluptatibus præventus *Aul. Gellius lib. 19. Attic. Noct. s. 2.* Quod & *Plato de Rep. & in Phædro seu de Pulchro* statuit, ubi eos, qui libidinibus rei Venereæ & gulæ involvuntur, pecudibus comparat. Cæte- 123
 rum istam *Beckmanni* distinctionem, quando quærit: an Conjugiū per istud crescite sit præceptū, facile sustineri posse censeo: scil. inter obligationē respectū totius communitatis ho-

minum & respectu singulorum, adeoq; obligationem ad conjugium non tam individua singula afficere quam totius speciei conservationem; perinde ac agriculturæ exercitium totum humanum genus obliget, non singulos ex hominibus *in Polit.*

124 *Parallel. cap. 7. §. 1.* Quod verò in ratione adversus matrimonium Evnuchi *tertiâ* dicitur: Matrimonium esse Viri atque mulieris conjunctionem, Evnuchos autem non Viros esse, sed Semiviros, eviratos, emasculatos; ad id *Resp.* hâc eos appellatione insigniri, quia non omnia, quæ Virorum sunt, præstare vel saltem non in effectum ritè perficere possunt; Sufficit autem quòd rei Venereæ iudulgere, de quibus tantum sermo nobis est, non prohibeantur, adeoq; non omnium virium defectu laborent.

125 IVtam à nobis vel maximè negari, ex iis, quæ jam diximus, oppidò liquet. Quippe vel ideò, quoniam carnis tentationes experiuntur, invidendum iis non est, quò minùs remedio adversus insurgentes corporis voluptates utantur, & libidines carnis per honestam conjugalem concubitum expellant. Nam scintillæ carnis corruptæ primæque labis ante

126 omnia in iis pullulant. Quam in rem Tostatus Abulensis *Tom. 3. Comment. in Matth. XIX. quæst. 59.* Si autem, inquit, soli testiculi abscissi fuerint, non auferuntur desideria: imò sunt valdè magna, in quibus peccare possunt. Etiam si non tolluntur omnes actus. Possunt etiam qui tales sunt, facere commixtionem sexuum, sed non commixtionem seminum: testiculi enim adjuvant ad effusionem seminis, extendendo vias exponere suo vel alias, & ideò castrati, quibus virga manet, fortes tentationes patiuntur, quas non explent; sed possunt de-
127 florare quamcumq; mulierem, nullam tamen impregnare: Huc omnino faciunt ista Basilii ad *Simpliciam* in sapius commemoratâ

moratâ epist. 87. Qui, inquit, non habet, unde, quod intus titillat & prurit, evacuet, vix extingvit ac remittit tentiginis æstum ac vigorem, donec eum rabientem nisus & fatigatio, ut ferunt, exsolverit. Attestantur his non solum naturæ ratio, sed & vitæ experientia, referente Reverendo quodam & canis & annis Sene, confessam sibi esse mulierem, cum Evnucho, cui à Viro fuerat commissa, ausam hoc securius rem habere, quò minus præ illius sterilitate concepturam se confisam. Et alio per æquè verace, Virginem quandam Ecclesiæ Canonicam ei cum lacrymis agnovisse, cubicularē ei Evnuchum vitioso affectū complexūq; totum toti affusum, eum non habentem, quò cupiditati satisfaceret, dentibus uti solitum, ferventem ita in carne rabiem morfu indicantem; eam verò castrationis velut escā, quod rei inexperta esset, tentatam implicatamq; nefarios ejus Viri conatus expertam simul & averfatam ac pluribus lamentatam. -- Sit enim licet Evnuchus, Vir tamen natura est. Et bos cornutus, sublatis licet cornibus non fit equus, bos adhuc est, & animo cornupeta, cervicem saltem inclinans, & caput ad feriendi impetum formans, eā soepe parte ferit, quā cornibus ante armatus fuit: sic indignationem & iram actus imaginatione explens, non quasi casto vulnere ferretur ac percuteret, sed ut prius scinderet ac dirumperet. Sic mas, abscissis licet genitalibus, mas naturā remanet, mulier horum abscissione non effectus, ad actum se foeditatis nihilo componit serius, amorem spirat, ad amplexum, concubitum rabiemq; gliscit atq; fervet, etiamsi eā parte foeminæ turbulentus incumbens non corrumpat, tamen quasi corruerit & libidini satisfecerit, sic hujus sceleris afficitur imagine: mulieris totum quidem animum violans sed & corpus ad ejus corruptionis actionem vehementius stimulans. H. I.

Ad V. Metuendum nimirum esse, ne foemina ad adulterinos invitetur complexus. *Respondeo:* hoc non fieri per se ex hac cohabitatione sed ex accidenti. Et dum nemo non bonus bonave præsumitur, etiam de his conjugibus idem dicendum esse existimo. Sufficit enim, quod tale matrimonium ad castè vivendum ineatur. Basilus Ponce in *tr. de Sacram. Matrim. lib. 7. cap. 62. n. 6.* Et piæ, quæ tum coram coetū Ecclesiastico pro noviter nuptis circa initiationem funduntur preces, quasq; ipsi pro salute suâ mittunt, Dei O. M. gratiam præstolantur & assistentiam. Ac propterea illud *Clementis Alexandrini:* non coire ad procreationem, esse, facere injuriam naturæ; itemq; *Augustini:* Libero-

bero-

berorum procreandorum causâ marem foeminamque congiungi, cum grano salis accipienda ac de *subjectis tantum habilibus* intelligenda. Nec magis pro lascivo & procaei congressu horum cohabitatio habenda ac Mariti sterilis ad rem tamen Veneream non omnino inepti cum Coniuge succiplenâ & foecundâ. Dominus Bruckner. in *Decis. Matrim. c. 9. p. 427. n. 4.*

129

Ad VI. & ultimam tandem: Et hoc inficias ire non veremur, quin potius nihil obstare, quod minus mutuam adiutorium in hoc coniugio locum habeat, indubitanter asserimus. Nec enim curam domesticorum officiorum eos *tantum* intendere, sed & omnino de remedio contra vagas libidines & pravarum cupiditatum flammâs sollicitos esse & vice versâ, supra diximus. Et cum nuptiarum bonum in quibusdam saltem sit humanitatis solatium, juxta Augustin. *de bon. Viduitat. c. 8.* Eunuchis idem largiamur; qui præterea movetur concupiscentiæ carnalis affectibus, licet destituatur carnis effectibus. Idem in *lib. 6. contra Julian. c. 4.* Ut verò incontinentiæ dono, quod his coniugibus negat Beza, crescant & inclarescant, in humilitate ardentissimis precibus vacent ac

130

sobrietati studeant. Non minus eleganter ac piè quidam Odo in *tom. 2. spicilegii Veter. script. ap. Luc. d. Acherium p. 547.* Magna, inquit, est certè & pulcherrima virtus castitas, si tamen cum castitate teneatur humilitas. Alioquin de solâ castitate Deo placere non possumus, nisi etiam cum castitate humilitatem veraciter habeamus. Imò plerumque magnos tentationum assultus castitas patitur, idcirco, quia superbia de corde non expellitur. Si igitur de castitate vis esse securus, esto in humilitate fundatus. *Et paulo post:* Bonum est etiam ei, qui castitatem custodire desiderat, ut in cibo & in potu sobrietatem teneat, & orationi frequenter insistat. Postquam enim Diabolus naturalis concupiscentiæ ignem ciborum adjectione paululum ardere conspiciat, continuo in semetipso spiritum nequitiae colligit, & ad accendendum concupiscentiæ ignem toto conatu flatum tentationis emittit. Et ideo bonum est, ut ignis concupiscentiæ aquâ parsimoniae extinguatur, & Diaboli flatus orationis spiritu repellatur. H. I.

Mendis ita occurras B.L. p. 37. lin. 14. leg: illi, p. 38. lin. 2. leg. accedere, lin. 3. leg. & pollutiones, ibid. *pro* ex; & lin. 11. leg. Bullam. lin. 18. leg. arcebuntur. lin. 23. affundere. p. 39. lin. 6. quum. lin. 20. leg. Caus. p. 40. in fin. leg. mollia. Reliqua pro tuâ benevolentia corrigas.

Königsberg, Piss., 1686-94

ULB Halle 3
004 356 780

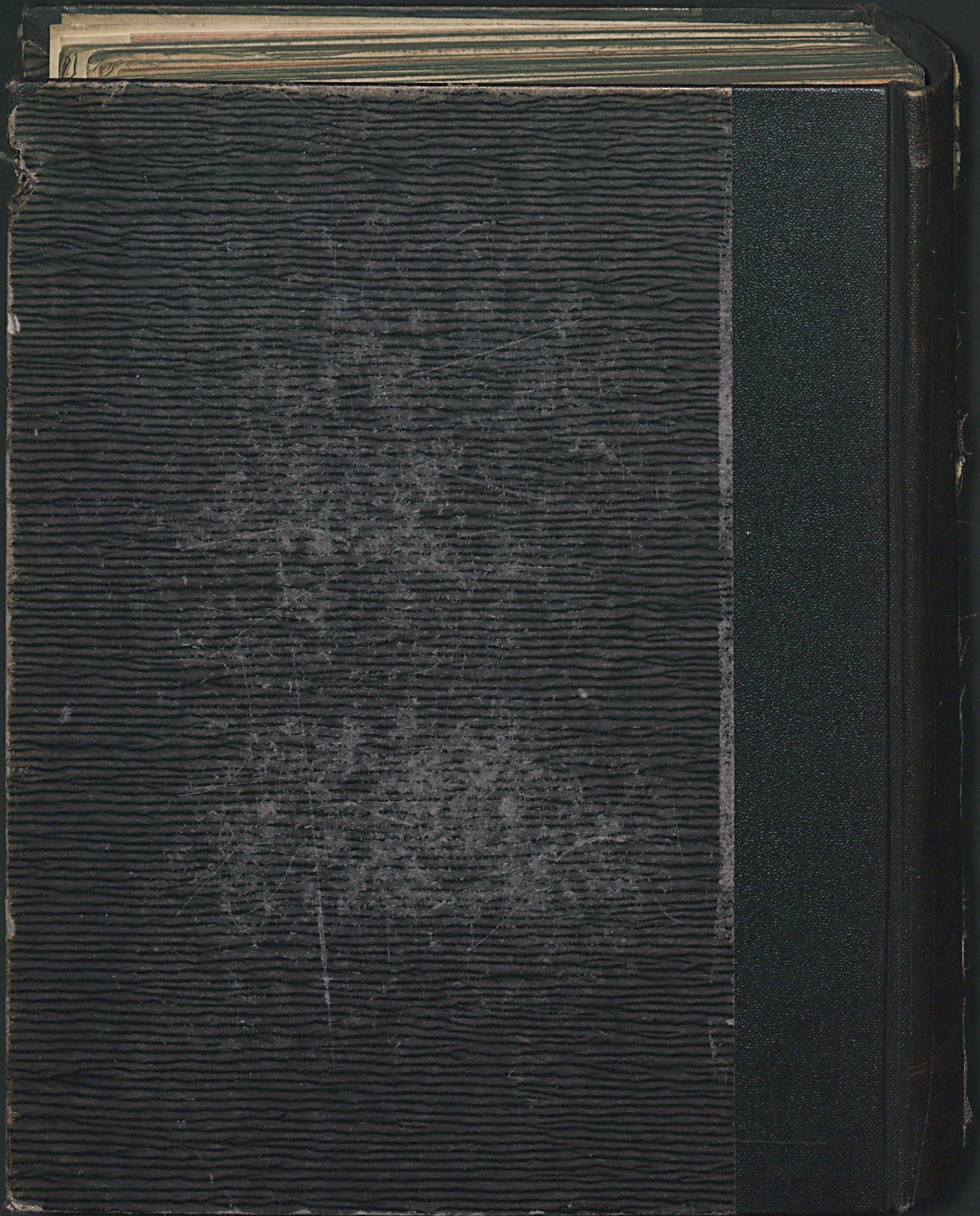

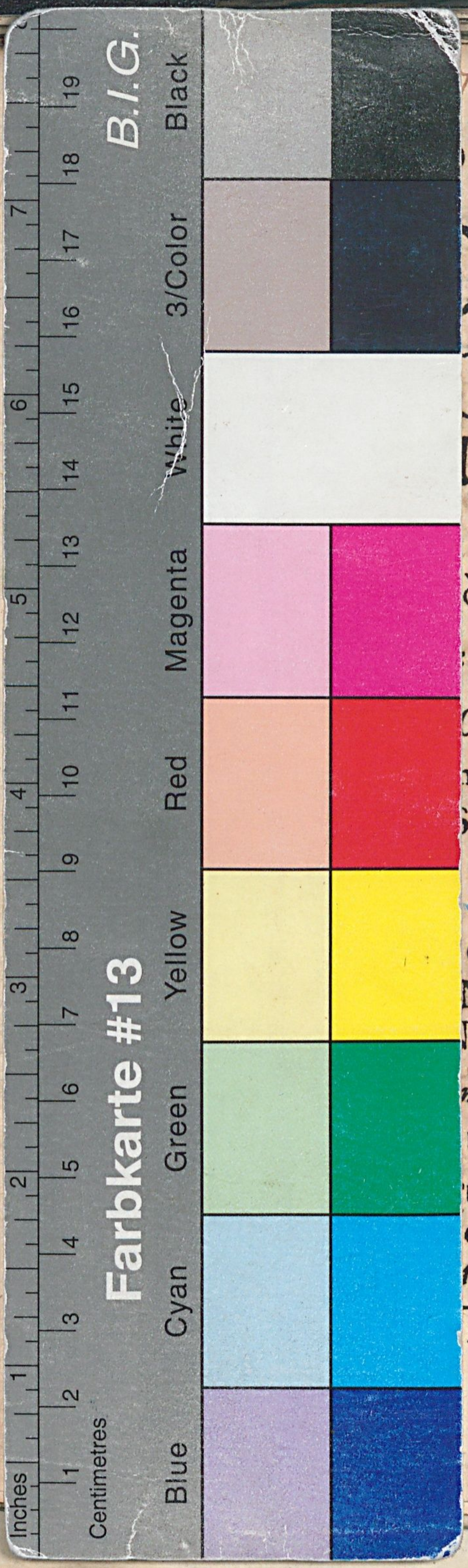
R

H.

WMA

B.I.G.

Farbkarte #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

JURIDICA,
DONUM
ORUMVE
IM PRIMIS
EORUM,

Geyrath.

SIDIO
BERENT,
COPOTENTISS.
NBURGICI JUDICII
SILIARI.

ntilationi submittit
us Meisselbach/
ussus.

O MAJORI
Inno M DC XCIV.

RELISNERIANIS.

X. 24
1694, 1

7.

